

Годишен консолидиран доклад за дейността
Консолидиран финансов отчет
Доклад на независимия одитор

Параходство Българско речно плаване АД
31 декември 2022 г.

Съдържание

	Страница
Консолидиран отчет за финансовото състояние	1
Консолидиран отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход	3
Консолидиран отчет за промените в собствения капитал	4
Консолидиран отчет за паричните потоци	6
Пояснения към консолидирания финансов отчет	7
Годишен консолидиран доклад за дейността	-
Декларация за корпоративно управление	-
Декларация от отговорните лица	-
Одиторски доклад и декларация	-

Консолидиран отчет за финансовото състояние

Активи	Пояснение	31 декември 2022 '000 лв.	31 декември 2021 '000 лв.
Нетекущи активи			
Нематериални активи	9	6 557	6 707
Имоти, машини и съоръжения	10	41 632	42 668
Активи с право на ползване	11.3	17	33
Инвестиции, отчитани по метода на собствения капитал	7	4 095	4 696
Инвестиционни имоти	12	21 186	19 745
Дългосрочни финансови активи	13	124	124
Нетекущи активи		73 611	73 973
Текущи активи			
Материални запаси	15	2 022	1 754
Предоставени заеми	16	107	98
Търговски и други вземания	17	2 983	1 622
Вземания от свързани лица	34	3 588	6 683
Вземания във връзка с данъци върху дохода		-	-
Пари и парични еквиваленти	18	8 424	4 649
Текущи активи		17 124	14 806
Общо активи		90 735	88 779

GEORGI
YORDANOV
NEDELICHEV
Date: 2023.04.28
15:00:24 +03'00'

Digitally signed by
GEORGI YORDANOV
NEDELICHEV
Date: 2023.04.28
15:00:24 +03'00'

Съставил: _____
/Георги Неделчев/

Дата: 19 април 2023 г.

Tihomir
Ivanov
Mitev
Date: 2023.04.28
18:42:05 +03'00'

Digitally signed by
Tihomir Ivanov
Mitev
Date: 2023.04.28
18:42:05 +03'00'

Изпълнителен директор: _____
/Тихомир Митев/

RUMEN
STEFANOV
POPOV
Date: 2023.04.28
15:00:53 +03'00'

Digitally signed by
RUMEN STEFANOV
POPOV
Date: 2023.04.28
15:00:53 +03'00'

Изпълнителен директор: _____
/Румен Попов/

Одиторско дружество
„Актив“ ООД с рег.№ 005
Надя Костова – управител

Регистриран одитор, отговорен за одита
Надя Костова (диплом № 0207)

Nadya
Encheva
Kostova
Date: 2023.05.02
09:14:10 +03'00'

Digitally signed
by Nadya
Encheva
Kostova
Date: 2023.05.02
09:14:10 +03'00'

Nadya
Encheva
Kostova
Date: 2023.05.02
09:18:08 +03'00'

Digitally signed
by Nadya
Encheva
Kostova
Date: 2023.05.02
09:18:08 +03'00'

Консолидиран отчет за финансовото състояние (продължение)

Собствен капитал и пасиви	Пояснение	31 декември 2022 '000 лв.	31 декември 2021 '000 лв.
Собствен капитал			
Акционерен капитал	19.1	35 709	35 709
Премиен резерв	19.2	9 403	9 403
Други резерви	19.3	21 787	23 366
Неразпределена печалба		13 359	7 105
Собствен капитал, отнасящ се до собствениците на предприятието-майка		80 258	75 583
Неконтролиращо участие		1 031	970
Общо собствен капитал		81 289	76 553
Пасиви			
Нетекущи пасиви			
Пенсионни задължения към персонала	20.2	309	305
Задължения по договори за лизинг	11.3	-	17
Отсрочени данъчни пасиви	14	1 478	1 335
Нетекущи пасиви		1 787	1 657
Текущи пасиви			
Пенсионни и други задължения към персонала	20.2	1 754	1 378
Краткосрочни заеми	21	-	30
Задължения по договори за лизинг	11.3	17	16
		1 053	676
Търговски и други задължения	22		
Краткосрочни задължения към свързани лица	34	4 835	8 469
Задължения за данъци върху дохода		-	-
Текущи пасиви		7 659	10 569
Общо пасиви		9 446	12 226
Общо собствен капитал и пасиви		90 735	88 779

GEORGI YORDANOV NEDELICHEV
Digitally signed by GEORGI YORDANOV NEDELICHEV
Date: 2023.04.28 15:01:25 +03'00'

Съставил: Георги Неделчев/

Дата: 19 април 2023 г.

Tihomir Ivanov Mitev
Digitally signed by Tihomir Ivanov Mitev
Date: 2023.04.28 18:43:17 +03'00'

Изпълнителен директор: Тихомир Митев/

RUMEN STEFANOV POPOV
Digitally signed by RUMEN STEFANOV POPOV
Date: 2023.04.28 15:01:39 +03'00'

Изпълнителен директор: Румен Попов/

Одиторско дружество
„Актив“ ООД с рег.№ 005
Надя Костова – управител

Регистриран одитор, отговорен за одита
Надя Костова (диплом № 0207)

Nadya Encheva Kostova
Digitally signed by Nadya Encheva Kostova
Date: 2023.05.02 09:14:41 +03'00'

Nadya Encheva Kostova
Digitally signed by Nadya Encheva Kostova
Date: 2023.05.02 09:18:31 +03'00'

Консолидиран отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за годината, приключваща на 31 декември

Пояснение	2022 '000 лв.	2021 '000 лв.	
Приходи от продажби	23	28 534	16 825
Други приходи	24	960	859
Печалба от продажба на нетекущи активи	25	-	-
Разходи за материали	26	(5 107)	(3 264)
Разходи за външни услуги	27	(5 408)	(3 444)
Разходи за персонала	20.1	(7 394)	(6 193)
Разходи за амортизация и обезценка на нефинансови активи	9, 10, 12	(2 410)	(2 394)
Промени в наличностите на готовата продукция и незавършеното производство		(128)	45
Други разходи	28	(6 360)	(1 484)
Печалба / (Загуба) от оперативна дейност		2 687	950
Печалба/(Загуба) от инвестиции, отчитани по метода на собствения капитал	7	1 565	(1 165)
Финансови разходи	29	(278)	(280)
Финансови приходи	29	1 569	953
Друг финансови позиции	30	(693)	389
Печалба / (Загуба) преди данъци		4 850	847
Разходи/Приходи за данъци върху дохода	31	(14)	(39)
Печалба / (Загуба) за годината		4 836	808
Печалба/ (Загуба) за годината, отнасяща се до:			
Неконтролиращото участие		61	(4)
Притежателите на собствен капитал на предприятието-майка		4 775	812
Друга (всеобхватна загуба)/ друг всеобхватен доход:			
Компоненти, които не се рекласифицират в печалбата или загубата:			
Преоценки на задълженията по планове с дефинирани доходи	19.3	(110)	(20)
Данък върху дохода, отнасящ се до компоненти, които не се рекласифицират в печалбата или загубата	14	10	2
Друга (всеобхватна загуба)/ друг всеобхватен доход за годината, нетно от данъци		(100)	(18)
Общо всеобхватен доход / (всеобхватна загуба) за годината		4 736	790
Общо всеобхватен доход за годината, отнасящ се до:			
Неконтролиращото участие		61	(4)
Притежателите на собствен капитал на предприятието майка		4 675	794
Доход / (Загуба на акция)/ на акция:		лв.	лв.
Основна доход / (загуба) на акция		0.14	0.02

Съставил:
 /Георги Неделчев/

Дата: 19 април 2023 г.

Одиторско дружество
 „Актив“ ООД с рег.№ 005
 Надя Костова – управител

 Nadya Encheva
 Kostova

Изпълнителен директор:
 /Тихомир Митев/

Изпълнителен директор:
 /Румен Попов/

Регистриран одитор, отговорен за одита
 Надя Костова (диплом № 0207)

 Nadya
 Encheva
 Kostova

Консолидиран отчет за промените в собствения капитал за годината, приключваща на 31 декември

Всички суми са представени в '000 лв.	Акционерен капитал	Премиен резерв	Други резерви	Неразпределена печалба	Общо собствен капитал на собствениците на предприятието-майка	Неконтролиращо участие	Общо капитал
Салдо към 1 януари 2022 г.	35 709	9 403	23 366	7 105	75 583	970	76 553
Други промени	-	-	-	-	-	-	-
Сделки със собствениците	-	-	-	-	-	-	-
Печалба/Загуба за годината	-	-	-	4 775	4 775	61	4 836
Преоценки на задълженията по планове с дефинирани доходи	-	-	(100)	-	(100)	-	(100)
Общо всеобхватен доход за годината	-	-	(100)	4 775	4 675	61	4 736
Прехвърляне на преоценка в неразпределена печалба, нетно от данъци	-	-	(1 479)	1 479	-	-	-
Салдо към 31 декември 2022 г.	35 709	9 403	21 787	13 359	80 258	1 031	81 289

Съставил: **GEORGI YORDANOV NEDELICHEV**
 /Георги Неделчев/

Дата: 19 април 2023 г.

Одиторско дружество
 „Актив“ ООД с рег. № 005
 Надя Костова – управител

Nadya Encheva Kostova
 Digitally signed by Nadya Encheva Kostova
 Date: 2023.05.02 09:15:39 +03'00'

Изпълнителен директор: **Tihomir Ivanov Mitev**
 /Тихомир Митев/

Изпълнителен директор: **RUMEN STEFANOV POPOV**
 /Румен Попов/

Регистриран одитор, отговорен за одита
 Надя Костова (диплом № 0207)

Nadya Encheva Kostova
 Digitally signed by Nadya Encheva Kostova
 Date: 2023.05.02 09:19:14 +03'00'

Консолидиран отчет за промените в собствения капитал за годината, приключваща на 31 декември

Всички суми са представени в '000 лв.	Акционерен капитал	Премиен резерв	Други резерви	Неразпределена печалба	Общо собствен капитал на собствениците на предприятието-майка	Неконтролиращо участие	Общо капитал
Салдо към 1 януари 2021 г.	35 709	9 403	23 645	4 860	73 617	974	74 591
Други промени	-	-	(261)	1 433	1 172	-	1 172
Сделки със собствениците	-	-	(261)	1 433	1 172	-	1 172
Печалба/Загуба за годината	-	-	-	812	812	(4)	808
Преоценки на задълженията по планове с дефинирани доходи	-	-	(18)	-	(18)	-	(18)
Общо всеобхватен доход за годината	-	-	(18)	812	794	(4)	790
Прехвърляне на преоценка в неразпределена печалба, нетно от данъци	-	-	-	-	-	-	-
Салдо към 31 декември 2021 г.	35 709	9 403	23 366	7 105	75 583	970	76 553

GEORGI YORDANOV NEDELICHEV
 Digitally signed by GEORGI YORDANOV NEDELICHEV
 Date: 2023.04.28 15:03:08 +03'00'
 Съставил: /Георги Неделчев/

Дата: 19 април 2023 г.

Одиторско дружество
 „Актив“ ООД с рег.№ 005
 Надя Костова – управител

Nadya Encheva Kostova
 Digitally signed by Nadya Encheva Kostova
 Date: 2023.05.02 09:15:59 +03'00'

Tihomir Ivanov Mitev
 Digitally signed by Tihomir Ivanov Mitev
 Date: 2023.04.28 18:45:00 +03'00'
 Изпълнителен директор: /Тихомир Митев/

RUMEN STEFANOV POPOV
 Digitally signed by RUMEN STEFANOV POPOV
 Date: 2023.04.28 15:03:23 +03'00'
 Изпълнителен директор: /Румен Попов/

Регистриран одитор, отговорен за одита
 Надя Костова (диплом № 0207)

Nadya Encheva Kostova
 Digitally signed by Nadya Encheva Kostova
 Date: 2023.05.02 09:19:37 +03'00'

Консолидиран отчет за паричните потоци за годината, приключваща на 31 декември

	Пояснение	2022	2021
		'000 лв.	'000 лв.
Оперативна дейност			
Постъпления от клиенти		31 365	18 701
Плащания към доставчици		(14 518)	(7 389)
Плащания към персонал и осигурителни институции		(8 107)	(7 053)
Постъпления от възстановени данъци, различни от данък върху дохода		-	-
Плащания за данъци върху дохода		(475)	(31)
Плащания за данъци, различни от данък върху дохода		(383)	(1 028)
Други постъпления от оперативна дейност, нетно		(106)	(100)
Нетен паричен поток от оперативна дейност		7 776	3 100
Инвестиционна дейност			
Придобиване на машини и съоръжения		(859)	(1 144)
Постъпления от продажба на машини и съоръжения		-	-
Придобиване на нематериални активи		(57)	(441)
Плащане на концесионни възнаграждения		(408)	(397)
Предоставени заеми и депозити		(1 065)	(84)
Постъпления от предоставени заеми и депозити		153	150
Получени лихви		6	12
Получени дивиденди	33.2	1 230	721
Нетен паричен поток от инвестиционна дейност		(1 000)	(1 183)
Финансова дейност			
Получени заеми		-	30
Плащания по заеми		(2 317)	(1 197)
Плащания на лихви		(621)	(26)
Плащания по договори за лизинг		(17)	(17)
Други плащания за финансова дейност		(14)	(12)
Нетен паричен поток от финансова дейност		(2 969)	(1 222)
		3 807	695
Нетна промяна в пари и парични еквиваленти		4 649	3 963
Пари и парични еквиваленти в началото на годината			
Загуба от валутна преоценка на пари и парични еквиваленти, нетно		(32)	(9)
Пари и парични еквиваленти в края на годината	18	8 424	4 649

Съставил: **NEDELICHEV**
/Георги Неделчев/

GEORGI YORDANOV NEDELICHEV
Digitally signed by GEORGI YORDANOV NEDELICHEV
Date: 2023.04.28 15:03:54 +03'00'

Изпълнителен директор: **Mitev**
/Тихомир Митев/

Tihomir Ivanov Mitev
Digitally signed by Tihomir Ivanov Mitev
Date: 2023.04.28 18:45:52 +03'00'

Дата: 19 април 2023 г.

Изпълнителен директор: **POPOV**
/Румен Попов/

RUMEN STEFANOV POPOV
Digitally signed by RUMEN STEFANOV POPOV
Date: 2023.04.28 15:04:10 +03'00'

Одиторско дружество
„Актив“ ООД с рег.№ 005
Надя Костова – управител

Регистриран одитор, отговорен за одита
Надя Костова (диплом № 0207)

Nadya Encheva Kostova
Digitally signed by Nadya Encheva Kostova
Date: 2023.05.02 09:16:25 +03'00'

Nadya Encheva Kostova
Digitally signed by Nadya Encheva Kostova
Date: 2023.05.02 09:19:58 +03'00'

Пояснения към консолидирания финансов отчет

1. Предмет на дейност

Основната дейност на Параходство Българско речно плаване АД и неговите дъщерни предприятия („Групата“) се състои в търговско корабоплаване по река Дунав, в това число: превоз на товари по воден път и в комбиниран транспорт, превоз на пътници и багаж, наемане и отдаване на кораби, други плавателни и други транспортни средства, буксировка и тласкане на плавателни средства и товари, корабно снабдяване, извършване на речни и морски услуги и други помощни търговски и технически дейности и операции, свързани с търговското мореплаване, осъществяване дейност на специализиран пристанищен оператор, чрез извършване на пристанищни дейности, свързани с обработка на ро-ро и фериботни товари, фрактова и транспортно-спедиционна дейност, търговско представителство, посредничество и корабно агентиране, вътрешна и външна търговия, кораборемонт за свои и чужди нужди, инвеститорска и инженерингова дейност, научно-развойна дейност, подготовка и квалификация на кадри, други видове търговска дейност, за които няма нормативна забрана. В своята дейност предприятието майка може да сключва сделки в страната и чужбина, включително да придобива и отчуждава недвижими и движими вещи и вещни права, ценни книги, права върху изобретения, търговски марки, ноу-хау и други обекти на интелектуалната собственост, да предявява и отговаря по искове, свързани с дейността му и спазване на действащото законодателство. Допълнителен предмет на дейност е: производствена, търговска и други дейности с горива, петролни, нефтохимически, химически и други продукти. Групата извършва и дейности по производство на палубни кранове, механизми на корпуси, надстройки, стоманени конструкции, оборудване и друга машиностроителна продукция, ремонт на селскостопанска техника.

Предприятието–майка, Параходство Българско речно плаване АД е акционерно дружество, чието седалище и адрес на управление е в Република България, с адрес гр. Русе, пл. Отец Паисий № 2. Дружеството е регистрирано в Търговския регистър с ЕИК 827183719.

Параходство Българско речно плаване АД няма промяна в наименованието си.

Акциите на предприятието–майка са регистрирани на Българска фондова борса – София АД.

Предприятието–майка се управлява чрез двустепенна система на управление, включваща Надзорен и Управителен съвет.

Към 31 декември 2022 г. съставът на органите на управление е както следва:

Членове на Надзорния съвет:

- Химимпорт АД;
- Българска Корабна Компания ЕАД;
- Тодор Йотов Йотов.

Членове на Управителния съвет:

- Тихомир Иванов Митев;
- Любомир Тодоров Чакъров;
- Александър Димитров Керезов;
- Йордан Стефанов Йорданов;
- Румен Стефанов Попов;
- Светлана Петрова Стефанова;
- Кремена Николова Йорданова.

Дружеството–майка се представлява от Изпълнителните директори Тихомир Иванов Митев и Румен Стефанов Попов – само заедно.

Одитен комитет е с Председател Милена Йорданова Порожанова, членове Пламенка Тодорова Петрова и Десислава Павлова Кузева.

Мажоритарният собственик на Предприятието–майка е Българска Корабна Компания ЕАД, чийто инструменти на собствения капитал не се котира на фондова борса. Собственик на Българска Корабна Компания ЕАД е Химимпорт АД, регистрирано в Република България, чийто инструменти на собствения капитал се котира на Българска фондова борса София АД.

Броят на персонала на Групата към 31 декември 2022 г. е 330 души.

Информация относно наименованието, страната на учредяване, дяловото участие и правото на глас за всяко дъщерно дружество, включено в консолидацията, е предоставена в пояснение 5.1.

2. Основа за изготвяне на консолидирания финансов отчет

Консолидираният финансов отчет на Групата е изготвен в съответствие с всички Международни стандарти за финансови отчети (МСФО), които се състоят от: стандарти за финансови отчети и от тълкувания на Комитета за разяснения на МСФО (КРМСФО), одобрени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС), и Международните счетоводни стандарти и тълкуванията на Постоянния комитет за разясняване (ПКР), одобрени от Комитета по Международни счетоводни стандарти (КМСС), които ефективно са в сила на 1 януари 2022 г., и които са приети от Комисията на Европейския съюз. МСФО, приети от ЕС, е общоприетото наименование на рамката с общо предназначение-счетоводна база, еквивалентна на рамката, въведена с дефиницията съгласно § 1, т. 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството под наименованието „Международни счетоводни стандарти“ (МС), в който инвестициите в дъщерни предприятия са отчетени и оповестени в съответствие с МСФО 10 „Консолидирани финансови отчети“.

Консолидираният финансов отчет е съставен в български лева, което е функционалната валута на предприятието майка. Всички суми са представени в хиляди лева ('000 лв.) (включително сравнителната информация за 2021 г.), освен ако не е посочено друго.

Консолидираният финансов отчет е съставен при спазване на принципа на действащо предприятие.

Към датата на изготвяне на настоящия консолидиран финансов отчет ръководството е направило преценка на способността на Групата да продължи своята дейност като действащо предприятие на база на наличната информация за предвидимото бъдеще. След извършения преглед на дейността на Групата ръководството очаква, че Групата има достатъчно финансови ресурси, за да продължи оперативната си дейност в близко бъдеще и продължава да прилага принципа за действащо предприятие при изготвянето на консолидирания финансов отчет.

През 2022 г. Групата отчита нетна печалба за периода в размер на 4 836 хил. лв. към 31 декември 2022 г. текущите активи на Групата надвишават сумата на текущите ѝ пасиви с 9 465 хил.лв. към края на предходната година превишението с 4 237 хил.лв..

Финансовото състояние на Групата се счита за стабилно, тъй като капиталовите съотношения за дейността ѝ показват стабилен дял на собствения капитал при осигуряване на финансиране. По преценка на ръководството на Групата, не са налице съществени обстоятелства, които да индикират несигурност, която може да породи съществено съмнение относно възможността на Групата да продължи да функционира като действащо предприятие.

В резултат на извършения преглед на дейността, Ръководството счита, че въз основа на направените прогнози за бъдещото развитие на Групата, както и поради продължаващата финансова подкрепа от собствениците, Групата ще има достатъчно ресурси, за да продължи оперативната си дейност в близко бъдеще и счита, че принципът за действащо предприятие е уместно използван. Направените прогнози за бъдещото развитие на Групата, са съобразени с възможните влияния върху търговската му дейност и индикират, че Групата би следвало да продължи обичайната си дейност, без да се предприемат съществени промени в нея.

Независимо от горепосоченото Ръководството счита, че настъпилите през отчетната година събития имаха и биха имали негативен ефект върху дейността на Групата, а именно:

Икономическите последици от войната в Украйна вече са изключително сериозни и продължават да се изменят всеки ден. Според МВФ цените на енергията и суровините, включително на пшеницата и

другите зърнени култури, рязко се повишиха, утежнявайки допълнително инфлационния натиск от смущенията във веригата за доставки и от възстановяването от пандемията, предизвикана от Covid-19. Ценовите сътресения ще окажат влияние и в световен мащаб. Конфликтът продължава да ескалира и икономическите щети ще бъдат още по-опустошителни. Санкциите срещу Русия също така ще окажат значително въздействие върху световната икономика и финансовите пазари, като ще имат значителни странични ефекти и в други държави.

COVID-19 все още не е победен и възстановяването зависи в голяма степен от развитието на болестта както в рамките на ЕС, така и извън него. Според анализите, не може да се изключи повторното въвеждане на ограничения, които оказват въздействие върху икономическата дейност. В ЕС този риск е особено важен в държавите членки със сравнително нисък процент на ваксинация.

Предвид извънредността на ситуацията, ръководството на Групата, не е в състояние да оцени надежно влиянието на войната в Украйна и продължаващата коронавирусна пандемия върху бъдещото финансово състояние и резултатите от дейността си. Въпреки това, Ръководството на Групата счита, че въздействието им ще има негативен ефект, както върху икономиката на страната, така и върху дейността на Групата. Групата има достатъчно финансови ресурси, за да продължи оперативната си дейност в близко бъдеще и продължава да прилага принципа за действащо предприятие при изготвянето на консолидирания си финансов отчет.

3. Промени в счетоводната политика

3.1. 3.1. Нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, които са влезли в сила от 1 януари 2022 г.

3.1.1. Изменение на МСС 16 Имоти, машини и съоръжения

Промените забраняват на предприятията да приспадат от разходите си за „тестване дали активът функционира правилно“, които са част от преките разходи, отнасящи се до довеждането на актива до местоположението и състоянието, необходимо за неговата експлоатация по начина, предвиден от ръководството, нетни приходи от продажби на произведените артикули по време на самото довеждане на актива до това местоположение и състояние. Изменението на МСС 16 е с тесен обхват и засяга счетоводното третиране на приходите от продажба на единици, произведени при тестването на даден актив от имоти, машини и съоръжения, съгласно пар. 17, буква „д“ на МСС 16 Имоти, машини и съоръжения.

Изменението има по-съществен ефект за предприятията от минодобива или такива с дейности по разработване на находища на нефт и газ, когато имоти, машини и съоръжения могат да бъдат подложени на дълъг период на тестване и може да се продава добитата продукция в резултат от тестването. Пробна експлоатация също се прилага и в химическите и циментови заводи, електроцентрали и др.

Изменението на МСС 16 влиза в сила годишни периоди, започващи на или след 01.01.2022 г.

Ръководството е в процес на проучване, анализ и оценка на ефектите от промените, които биха оказвали влияние върху счетоводната политика и върху стойностите и класификацията на активите, пасивите, операциите и резултатите на Групата.

3.1.2. Изменение на МСС 37 Провизии, условни пасиви и условни активи

Промените изясняват, че разходите за изпълнението на задълженията по обременяващ договор са разходите, които са пряко свързани с него, включващи: а) пряк разход на труд и пряк разход на материали; и б) допълнителни разходи, които са пряко свързани с изпълнението на договора по пътя на разпределението - например разпределение на разходи за амортизация на имоти, машини и съоръжения, използвани за изпълнение на този договор. Не се включват административни и други общи разходи, освен ако те не се изрично фактурируеми към контрагента по договор. Промените нанасят и дребна корекция в уточненията за признаването на разходите за обезценка на активи, преди да се създаде отделна провизия за обременяващ договор, като подчертават, че това са активи, използвани в изпълнение на договора, а не активи предназначени за договора, каквото е изискването до влизане в сила на промяната. Промените се прилагат за изменения по договори, за които Групата все още не е изпълнила всички свои задължения към началото на годишния период, през който за първи път ги прилага.

Изменението на МСС 37 следва да се прилага за годишни отчетни периоди с начало на или след 01.01.2022 г. по отношение на съществуващи договори, по които Групата не е изпълнила всички свои

задължения. Изменението следва да се прилага с обратна сила, като се коригира началното салдо на неразпределената печалба (или друг засегнат компонент на собствения капитал) на датата на първоначалното прилагане.

Ръководството е направило проучване и е определило, че промените не оказват влияние върху счетоводната политика и върху стойностите, представянето и класификацията на активите, пасивите, операциите и резултатите на Групата.

3.1.3. Изменение на МСФО 3 Бизнес комбинации – Препратка към Концептуалната рамка
МСФО 3 Бизнес комбинации. Промените актуализират МСФО 3, като заменят препратка към стара версия на Концептуалната рамка за финансово отчитане с последната ѝ актуална версия от 2018 г. Те добавят и изключение от принципа на признаване за пасиви и условни задължения, които попадат в обхвата на МСС 37 Провизии, условни пасиви и условни активи и КРМСФО 21 Задължения за данъци и такси, както и се прави изрично уточнение, че условните активи не се признават към датата на придобиването. Промените се прилагат перспективно. Изменението на МСФО 3 следва да се прилага в бъдеще по отношение на бизнес комбинации, чиято дата на придобиване е на или след началото на първия годишен отчетен период, започващ на или след 01.01.2022 г. Ръководството е направило проучване и е определило, че промените не оказват влияние върху счетоводната политика и върху стойностите, представянето и класификацията на активите, пасивите, операциите и резултатите на Групата.

3.1.4. Годишни подобрения в МСФО 2018-2020 в МСФО 1 Прилагане за първи път на Международните стандарти за финансово отчитане, МСФО 9 Финансови инструменти, Илюстративен пример 13 към МСФО 16 Лизинг и МСС 41 Земеделие (в сила за годишни периоди от 01.01.2022 г., приети от ЕК). Тези подобрения внасят частични промени в следните стандарти:

а) в МСФО 1 е предоставено облекчение по отношение на дъщерно предприятие, прилагащо за първи път МСФО на по-късна дата от предприятието майка. То оценява в своите индивидуални финансови отчети активите и пасивите по балансовите стойности, които биха били включени в консолидираните финансови отчети на предприятието-майка, по които предприятието майка е придобило дъщерното предприятие. То може в своите финансови отчети да оцени кумулативната разлика от превалутиране за всички дейности в чужбина по балансовата стойност, която би била включена в консолидирания финансов отчет на компанията-майка, на базата на датата на преминаването към МСФО на предприятието-майка, ако не са извършени никакви корекции за целите на процедурите на консолидация и заради ефектите на бизнес комбинацията. Това изменение ще се прилага и за асоциирани и съвместни предприятия, които са предприели същото освобождаване по МСФО 1. Предприятието прилага това изменение за годишните отчетни периоди, започващи на или след 1 януари 2022. По-ранното прилагане е разрешено.;

б) в МСФО 9 е направено уточнение във връзка с таксите, които се включват в “10 процентния тест” за определяне дали при изменение на даден финансов пасив условията на новия или изменен финансов пасив се различават значително от тези на първоначално признатия. Според промените при определянето на тези такси, предприятието включва само тези, платени или получени между заемополучател и заемодател, включително такси, платени или получени от заемополучателя и заемодателя от името на другия. Предприятието прилага промените към финансовите пасиви, които се изменят в началото или след началото на годишния отчетен период, в който предприятието първоначално ги прилага;

в) в илюстративен пример 13 към МСФО 16 е премахнато илюстративното отчитане на възстановени от лизингодателя разходи за подобрение на лизингов имот с цел елиминиране на всякакво объркване относно третиране на стимулите по лизинг. Тъй като изменението се отнася за илюстративен пример, който придружава стандарта, а не е част от него, не е посочена дата на влизане в сила;

г) в МСС 41 е премахнато изискването предприятията да изключват паричните потоци за плащане на данъци при определянето на справедливата стойност на биологичните активи и земеделската продукция.

3.2. Към датата на този финансов отчет са издадени, но не са в сила (и/или не са приети от ЕК) и следните променени стандарти и тълкувания:

3.2.1. Промени в МСС 1 Представяне на финансови отчети и Изложение за практика 2 в сила за годишни периоди от 01.01.2023 г., не са приети от ЕК. Промените: а) налагат оповестяване на съществена информация за счетоводните политики вместо на значимите счетоводни политики. б) обясняват как предприятията могат да идентифицират съществена информация относно счетоводните политики и дават примери кога информация за счетоводните политики е вероятно да бъде съществена; в) поясняват, че информацията за счетоводните политики може да бъде съществена, поради своята същност, дори и когато съответните суми са несъществени; г) поясняват, че информацията за счетоводните политики е съществена, ако е необходима на потребителите на финансовите отчети напредприятието за разбирането на друга съществена информация във финансовите отчети; и д) поясняват, че ако предприятието оповестява несъществена информация за счетоводните политики, това не следва да води до прикриване на съществена информация за счетоводните политики.

Ръководството е в процес на проучване, анализ и оценка на ефектите от промените, които биха оказвали влияние върху счетоводната политика и върху стойностите и класификацията на активите, пасивите, операциите и резултатите на Групата.

3.2.2. Промени в МСС 1 Представяне на финансови отчети в сила за годишни периоди от 01.01.2023 г., не приети от ЕК. Тези промени са насочени към критериите на класифицирането на задълженията като текущи и нетекущи. Според тях предприятието класифицира задълженията си като текущи или нетекущи в зависимост от правата, които съществуват в края на отчетния период и не се влияе от вероятността дали то ще упражни правото си да отложи уреждането на задълженията. Промените уточняват, че под „уреждане“ на задължения се има предвид прехвърлянето на трета страна на парични средства, инструменти на собствения капитал, други активи или услуги.

Ръководството е в процес на проучване, анализ и оценка на ефектите от промените, които биха оказвали влияние върху счетоводната политика и върху класификацията и представянето на пасивите на Групата.

3.2.3. Промени в МСС 8 Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки в сила за годишни периоди от 01.01.2023 г., не са приети от ЕК. Промените са насочени основно към приблизителните оценки и са свързани с: а) „дефиницията за промени в приблизителните оценки“ е заменена с „дефиниция за приблизителните оценки“. Според новата дефиниция приблизителните оценки са стойности във финансовите отчети, които са обект на несигурност по отношение на оценяването им; б) предприятието разработва приблизителни оценки, ако счетоводните политики изискват позиции във финансовите отчети да бъдат оценени по начин, който включва несигурност по отношение на оценяването им; в) пояснение, че промяна в приблизителна оценка, която е резултат от нова информация или ново развитие, не представлява корекция на грешка; и г) промяна в приблизителна оценка може да има отражение върху печалбата или загубата за текущия период или върху печалбата и загубата за текущия период и бъдещи периоди.

Ръководството е в процес на проучване, анализ и оценка на ефектите от промените, които биха оказвали влияние върху счетоводната политика и върху стойностите и класификацията на активите, пасивите, операциите и резултатите на Групата.

3.2.4. МСС 12 Данъци върху дохода в сила за годишни периоди от 01.01.2023 г., не е приет от ЕК. Изменения на МСС 12 Данъци върху дохода – Отсрочени данъци, свързани с активи и пасиви, произтичащи от единична транзакция. Измененията ограничават обхвата на освобождаване от признаване на отсрочени данъчни пасиви, вследствие на което то не се прилага за транзакции, при които при първоначално признаване, възникват равни по размер облагаеми и подлежащи на приспадане временни разлики. Такива транзакции са признаването на актив „право на ползване“ и задължения по лизинг от лизингополучателите на датата на стартиране на лизинга, както и при начисляване на задължения за демонтаж, преместване и възстановяване, включени в себестойността на съответния актив. С влизане в сила на измененията предприятията следва да признаят всеки отсрочен данъчен актив (до степента, до която е вероятно да съществува облагаема печалба, срещу която да могат да се използват намаляемите временни разлики) и отсрочен данъчен пасиви (за всички облагаеми временни разлики) съобразно критериите на МСС 12 за сделки,

свързани с активи и пасиви, произтичащи от единични трансакции на или след началото на най-ранния представен във финансовия отчет сравнителен период.

Ръководството е в процес на проучване, анализ и оценка на ефектите от промените, които биха оказвали влияние върху счетоводната политика и върху стойностите и класификацията на активите, пасивите, операциите и резултатите на Групата.

3.2.5. Подобрения на МСФО 17 Застрахователни договори в сила за годишни периоди от 01.01.2023 г., не са приети от ЕК. Изменения са свързани с първоначалното прилагане на МСФО 17 и МСФО 9 – сравнителна информация. С тях се добавя опция за преход отнасяща се до сравнителна информация за финансови активи при първоначално прилагане на МСФО 17 с цел намаляване на счетоводни несъответствия, възникващи между финансови активи и задължения по застрахователни договори в сравнителната информация при първоначално прилагане на МСФО 17 и МСФО 9. Прилагането на промените е по избор и се отнасят само до представянето на сравнителната информация при първоначално прилагане на МСФО 17.

Ръководството е преценило, че промените не биха имали потенциален ефект за промени в счетоводната политика и класификацията и стойностите на отчетни обекти във финансовите отчети на Групата.

3.2.6. МСФО 10 (променен) – Консолидирани финансови отчети и МСС 28 (променен) – Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия – относно продажби или апорт на активи между инвеститор и негови асоциирани или съвместни предприятия (с отложена ефективна дата на влизане в сила, подлежаща на определяне от СМСС). Тези промени са насочени към решаването на счетоводното третиране на продажбите или апортите на активи между инвеститор и негови асоциирани или съвместни предприятия. Те потвърждават, че счетоводното третиране зависи дали продаваните активи или апортираните немонетарни активи, конституират или не по същество „бизнес“ по смисъла на МСФО 3. Ако тези активи като съвкупност не отговарят на определението за „бизнес“ инвеститорът признава печалба или загуба до процента, съответстващ на дела на другите несвързани инвеститори в асоциираното или съвместното предприятие. В случаите когато се продават активи или се апортират немонетарни активи, които като съвкупност са „бизнес“, инвеститорът признава изцяло печалбата или загубата от трансакцията.

Ръководството е в процес на проучване, анализ и оценка на ефектите от промените, които биха оказвали влияние върху счетоводната политика и върху класификацията, и представянето на активите и пасивите на Групата.

4. Счетоводна политика

4.1. Общи положения

Най-значимите счетоводни политики, прилагани при изготвянето на този консолидиран финансов отчет, са представени по-долу.

Консолидираният финансов отчет е изготвен при спазване на принципите за оценяване на отделните видове активи, пасиви, приходи и разходи, съгласно МСФО. Базите за оценка са оповестени подробно по-нататък в счетоводната политика към консолидирания финансов отчет.

Следва да се отбележи, че при изготвянето на представения консолидиран финансов отчет са използвани счетоводни оценки и допускания. Въпреки че те са базирани на информация, предоставена на ръководството към датата на изготвяне на консолидирания финансов отчет, реалните резултати могат да се различават от направените оценки и допускания.

4.2. Представяне на консолидирания финансов отчет

Консолидираният финансов отчет е представен в съответствие с МСС 1 Представяне на финансови отчети (ревизиран 2007 г.).

Групата прие да представя консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход в единен отчет.

В консолидирания отчет за финансовото състояние се представят два сравнителни периода, когато Групата:

а) прилага счетоводна политика ретроспективно;

- б) преизчислява ретроспективно позиции в консолидирания финансов отчет; или
- в) преквалифицира позиции в консолидирания финансов отчет.

и това има съществен ефект върху информацията в консолидирания отчет за финансовото състояние към началото на предходния период.

През 2022 г. нито едно от горепосочените условия не е на лице и поради това консолидираният финансов отчет на Групата е представен с един сравним период.

4.3. База за консолидация

Във финансовия отчет на Групата са консолидирани финансовите отчети на предприятието майка и всички дъщерни предприятия към 31 декември 2022 г. Дъщерни предприятия са всички предприятия, които се намират под контрола на компанията майка. Налице е контрол, когато компанията майка е изложена на, или има права върху, променливата възвръщаемост от своето участие в предприятието, в което е инвестирано, и има възможност да окаже въздействие върху тази възвръщаемост посредством своите правомощия върху предприятието, в което е инвестирано. Всички дъщерни предприятия имат отчетен период, приключващ към 31 декември.

Всички вътрешногрупови сделки и салда се елиминират, включително нереализираните печалби и загуби от трансакции между дружества в Групата. Когато нереализираните загуби от вътрешногрупови продажби на активи се елиминират, съответните активи се тестват за обезценка от гледна точка на Групата. Сумите, представени във финансовите отчети на дъщерните предприятия са коригирани, където е необходимо, за да се осигури съответствие със счетоводната политика, прилагана от Групата.

Печалба или загуба и друг всеобхватен доход на дъщерни предприятия, които са придобити или продадени през годината, се признават от датата на придобиването, или съответно до датата на продажбата им.

Неконтролиращите участия като част от собствения капитал представлява делът от печалбата или загубата и нетните активи на дъщерното предприятие, които не се притежават от Групата. Общият всеобхватен доход или загуба на дъщерното предприятие се отнася към собствениците на предприятието майка и неконтролиращите участия на базата на техния относителен дял в собствения капитал на дъщерното предприятие.

Ако Групата загуби контрол над дъщерното предприятие, всякаква инвестиция, задържана в бившето дъщерно предприятие, се признава по справедлива стойност към датата на загубата на контрол, като промяната в балансовата стойност се отразява в печалбата или загубата. Справедливата стойност на всяка инвестиция, задържана в бившето дъщерно предприятие към датата на загуба на контрол се счита за справедлива стойност при първоначално признаване на финансов актив в съответствие с МСС 39 „Финансови инструменти: признаване и оценяване“ или, където е уместно, за себестойност при първоначално признаване на инвестиция в асоциирано или съвместно контролирано предприятие. В допълнение всички суми, признати в друг всеобхватен доход по отношение на това дъщерно предприятие, се отчитат на същата база, както би било необходимо, ако Групата директно се е била освободила от съответните активи или пасиви (напр. рекласифицирани в печалбата или загубата или отнесени директно в неразпределената печалба съгласно изискванията на съответния МСФО).

Печалбата или загубата от отписването на инвестиция в дъщерно предприятие представлява разликата между сумата от справедливата стойност на полученото възнаграждение и справедливата стойност на всяка задържана инвестиция в бившето дъщерно предприятие и балансовата сума на активите (включително репутация) и пасивите на дъщерното предприятие и всякакво не контролиращо участие.

4.4. Сделки с неконтролиращи участия

Промени в дела на Групата в собствения капитал на дъщерно дружество, които не водят до загуба на контрол, се третират като трансакции със собственици на Групата. Отчетните стойности на дела на Групата и на не контролиращите участия се коригират с цел отразяването на промяната на относителния им дял в капитала на дъщерното дружество. Всяка разлика между сумата, с която са променени не контролиращите участия, и справедливата стойност на полученото или платено

възнаграждение, се признава директно в собствения капитал и се отнася към собствениците на предприятието - майка.

4.5. Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия

Съвместно предприятие е договорно споразумение, по силата на което Групата и други независими страни се заемат със стопанска дейност, която подлежи на съвместен контрол и страните притежаващи съвместен контрол върху предприятието имат право на нетните активи на предприятието. Инвестициите в съвместни предприятия се отчитат по метода на собствения капитал.

Асоциирани са тези предприятия, върху които Групата е в състояние да оказва значително влияние, но които не са нито дъщерни предприятия, нито съвместно контролирани предприятия. Инвестициите в асоциирани предприятия се признават първоначално по себестойност, а впоследствие се отчитат по метода на собствения капитал. В себестойността на инвестицията се включват разходите по нейното придобиване.

Репутация или корекции в справедливата стойност на дела на Групата в асоциираното предприятие, се включва в стойността на инвестицията.

Всички последващи промени в размера на участието на Групата в собствения капитал на асоциираното предприятие се признават в балансовата стойност на инвестицията. Промени, дължащи се на печалбата или загубата, реализирана от асоциираното предприятие, се отразяват в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Печалба от инвестиции, отчитани по метода на собствения капитал”. Тези промени включват последваща амортизация или обезценка на определената при придобиването справедлива стойност на активи и пасиви на асоциираното предприятие.

Промените в другия всеобхватен доход на асоциираното предприятие, както и в позиции, признати директно в собствения капитал на асоциираното предприятие, се признават съответно в другия всеобхватен доход или в собствения капитал на Групата. В случаите, в които делът на Групата в реализираните загуби на асоциираното предприятие надвиши размера на участието ѝ в асоциираното предприятие, включително и необезпечените вземания, Групата не признава своя дял в по-нататъшните загуби на асоциираното предприятие, освен ако Групата няма поети договорни или фактически задължения или е извършила плащания от името на асоциираното предприятие. Ако впоследствие асоциираното предприятие реализира печалби, Групата признава своя дял дотолкова, доколкото делът на печалбата надвиши натрупания дял на загубите, които не са били признати по-рано.

Нереализираните печалби и загуби от трансакции между Групата и нейните асоциирани и съвместни предприятия се елиминират до размера на дела на Групата в тези предприятия. Когато се елиминират нереализирани загуби от продажби на активи, съответните активи се тестват за обезценка от гледна точка на Групата.

Сумите, отразени във финансовите отчети на асоциираните и съвместни предприятия, са преизчислени, където е необходимо, за да се осигури съответствие със счетоводната политика на Групата.

При загуба на значително влияние над асоциирано дружество Групата оценява и признава всяка запазена инвестиция в него по справедлива стойност. Всяка разлика между балансовата стойност на инвестицията в асоциираното дружество при загуба на значителното влияние и сумата от справедливата стойност на запазеното участие и постъпленията при отписването се признава в печалбата или загубата.

Ако дяловото участие в асоциираното дружество е намалено, но без загуба на значително влияние, само пропорционална част от сумите, признати в другия всеобхватен доход, се рекласифицира в печалбата или загубата.

4.6. Сделки в чуждестранна валута

Сделките в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута на съответното дружество от Групата по официалния обменен курс към датата на сделката (обявения фиксинг на Българска народна банка). Печалбите и загубите от курсови разлики, които възникват при уреждането на тези

сделки и преоценяването на паричните позиции в чуждестранна валута към края на отчетния период, се признават в печалбата или загубата.

Непаричните позиции, оценявани по историческа цена в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата на сделката (не са преоценени). Непаричните позиции, оценявани по справедлива стойност в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата, на която е определена справедливата стойност.

Функционалната валута на отделните дружества от Групата не е променяна в рамките на отчетния период.

При консолидация всички активи и пасиви се преизчисляват в български лева по заключителния курс към датата на консолидирания финансов отчет. Приходите и разходите са преизчислени във валутата на представяне на Групата по средния курс за отчетния период. Валутните курсови разлики водят до увеличение или намаление на другия всеобхватен доход и се признават в резерва от преизчисления в собствения капитал.

4.7. Отчитане по сегменти

Ръководството определя оперативните сегменти на базата на основните продукти и услуги, които предлага Групата.

Групата има два основни бизнес сегмента – „Транспортна и пристанищна дейност“ и „Производствена дейност“. Дейността на сегмент „Транспортна и пристанищна дейност“ включва: превоз на товари по воден път и комбиниран транспорт, превоз на пътници и багаж, морски и навигационни услуги, буксирна дейност, включително и извършване на пристанищна услуга буксировка, влачене или тласкане на кораби, агентирание, чартиране и фрахтоване на кораби, опериране на кораби, спедиторска и комплексна транспортна дейност в страната и чужбина и дейност като пристанищен оператор. Сегмент „Производствена дейност“ включва производство на палубни кранове, механизми на корпуси, надстройки, стоманени конструкции, оборудване и друга машиностроителна продукция, ремонт на селскостопанска техника.

Всеки от тези оперативни сегменти се управлява отделно, тъй като за всяка продуктова линия се използват различни технологии, ресурси и маркетингови подходи. Всички сделки между сегментите се осъществяват по цени на съответстващи сделки между независими страни.

При отчитането по сегменти според МСФО 8 Оперативни сегменти Групата прилага политика на оценяване, съответстваща на политиката на оценяване, използвана в консолидирания финансов отчет.

Освен това, активите на Групата, които не се отнасят директно към дейността на някой от сегментите, не се разпределят по сегменти. През представените отчетни периоди не са идентифицирани такива активи.

Информацията относно резултатите на отделните сегменти, която се преглежда регулярно от лицата, отговорни за вземане на оперативни решения, не включва ефектите от единични неповторяеми събития. Финансовите приходи и разходи не се включват в резултатите на оперативните сегменти, които редовно се преглеждат от лицата, отговорни за вземане на оперативни решения.

Не са настъпили промени в методите за оценка, използвани за определяне на печалбата или загубата на сегментите в предходни отчетни периоди. Не се прилага асиметрично разпределение между сегментите.

4.8. Приходи

Приходите включват приходи от продажба на услуги, продукция, други приходи и финансови приходи. Приходите са представени в пояснения 23, 24, 25, 29.

Приходите се оценяват по справедлива стойност на полученото или подлежащото на получаване възнаграждение, като не се включват данък добавена стойност, всички търговски отстъпки и количествени работи, направени от Групата.

Приходът се признава, когато са изпълнени следните условия:

- Сумата на прихода може да бъде надеждно оценена.
- Вероятно е икономическите изгоди от сделката да бъдат получени;
- Направените разходи или тези, които предстои да бъдат направени, могат надеждно да бъдат оценени;
- Критериите за признаване, които са специфични за всяка отделна дейност на Групата, са изпълнени. Те са определени в зависимост от продуктите или услугите, предоставени на клиента, и на договорните условия, както са изложени по-долу.

4.8.1. Продажба на материални запаси

Продажбата на материални запаси включва продажба на продукция, материали. Приход се признава, когато Групата е прехвърлила на купувача значимите ползи и рискове от собствеността на предоставените материални запаси. Счита се, че значимите рискове и ползи са прехвърлени на купувача, когато клиентът е приел материалните запаси без възражение.

4.8.2. Предоставяне на услуги

Услугите, предоставяни от Групата, включват: товарни превози, фериботна дейност, реморкаж, наем на плавателни съдове, ремонтни дейности, пристанищни, производствени и други услуги.

4.8.3. Приходи от лихви

Приходите от лихви се отчитат текущо по метода на ефективния лихвен процент.

4.9. Оперативни разходи

Оперативните разходи се признават в печалбата или загубата при ползването на услугите или на датата на възникването им в съответствие с принципите на начисляване и съпоставимост.

4.10. Разходи за лихви и разходи по заеми

Разходите за лихви се отчитат текущо по метода на ефективния лихвен процент.

Разходите по заеми основно представляват лихви по заемите на Групата. Всички разходи по заеми, които директно могат да бъдат отнесени към закупуването, строителството или производството на един отговарящ на условията актив, се капитализират през периода, в който се очаква активът да бъде завършен и приведен в готовност за използване или продажба. Останалите разходи по заеми се признават като разход за периода, в който са възникнали, в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватния доход на ред „Финансови разходи“.

4.11. Нематериални активи

Нематериалните активи включват софтуер, права върху индустриална собственост, подобрения на наети активи и други нематериални активи. Те се отчитат по цена на придобиване, включваща всички платени мита, невъзстановими данъци и направените преки разходи във връзка с подготовка на актива за експлоатация, при което капитализираните разходи се амортизират въз основа на линейния метод през оценения срок на полезен живот на активите, тъй като се счита, че той е ограничен. При придобиване на нематериален актив в резултат на бизнес комбинация себестойността му е равна на справедливата стойност в деня на придобиването.

Последващото оценяване се извършва по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и загуби от обезценка. Направените обезценки се отчитат като разход и се признават в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за съответния период.

Последващите разходи, които възникват във връзка с нематериалните активи след първоначалното им признаване, се признават в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход в периода на тяхното възникване, освен ако благодарение на тях активът може да генерира повече от първоначално предвидените бъдещи икономически ползи и тези разходи могат надеждно да бъдат оценени и отнесени към актива. Ако тези условия са изпълнени, разходите се добавят към себестойността на актива.

Остатъчната стойност и полезният живот на нематериалните активи се преценяват от ръководството на Групата към всяка отчетна дата.

Амортизацията се изчислява, като се използва линейният метод върху оценения полезен срок на годност на отделните активи, както следва:

- Софтуер 2 - 5 години
- Права върху индустриална собственост 30 - 35 години
- Подобрения по наети активи 24 - 33 години
- Други 3 – 33 години

Разходите за амортизация са включени в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Разходи за амортизация и обезценка на нефинансови активи”.

Печалбата или загубата от продажбата на други нематериални активи се определя като разлика между постъпленията от продажбата и балансовата стойност на активите и се отразява в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Печалба от продажба на нетекущи активи”.

Избраният праг на същественост за другите нематериални активи на Групата е в размер на 500 лв.

4.12. Имоти, машини и съоръжения

Имотите, машините и съоръженията се оценяват първоначално по себестойност, включваща цената на придобиване, както и всички преки разходи за привеждането на актива в работно състояние.

Последващото оценяване на имотите, машините и съоръженията се извършва по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и загуби от обезценка. Направените обезценки се отчитат като разход и се признават в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за съответния период.

Последващите разходи, свързани с определен актив от имоти, машини и съоръжения, се прибавят към балансовата сума на актива, когато е вероятно Групата да има икономически ползи, надвишаващи първоначално оценената ефективност на съществуващия актив. Всички други последващи разходи се признават за разход за периода, в който са направени.

Остатъчната стойност и полезният живот на имоти, машини и съоръжения се преценяват от ръководството към всяка отчетна дата.

Имоти, машини и съоръжения, придобити при условията на финансов лизинг, се амортизират на база на очаквания полезен срок на годност на подобни собствени активи на Групата, или на база на лизинговия договор, ако неговият срок е по-кратък.

Амортизацията на имоти, машини и съоръжения се изчислява, като се използва линейният метод върху оценения полезен живот на отделните групи активи, както следва:

- Сгради 11 - 61 години
- Машини и оборудване 3 - 28 години
- Транспортни средства 4 - 71 години
- Съоръжения 3 - 30 години
- Други 2 - 7 години

Разходите за амортизация са включени в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Разходи за амортизация и обезценка на нефинансови активи”.

Печалбата или загубата от продажба на актив от имоти, машини и съоръжения се определя като разлика между постъпленията от продажбата и балансовата стойност на актива и се признава в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „(Загуба)/Печалба от продажба на нетекущи активи”.

Избраният праг на същественост за имоти, машини и съоръжения на Групата е в размер на 500 лв.

4.13. Отчитане на лизинговите договори

Дружествата от Групата като лизингополучател

В началото на договора Дружество от Групата преценява дали договорът представлява или съдържа елементи на лизинг. Даден договор представлява или съдържа елементи на лизинг, ако по силата на

този договор се прехвърля срещу възнаграждение правото на контрол над използването на даден актив за определен период от време. За да определи дали по силата на договор се прехвърля правото на контрол над използването на определен актив за даден период от време, Дружеството от Групата преценява дали, през целия период на ползване то има:

- а) правото да получава по същество всички икономически ползи от използването на определения актив; както и
- б) правото да ръководи използването на определения актив.

Дружеството от Групата определя срока на лизинговия договор като неотменим период на лизинга, заедно с:

- а) периодите, по отношение на които съществува опция за удължаване на лизинговия договор, ако е достатъчно сигурно, че лизингополучателят ще упражни тази опция; както и
- б) периодите, по отношение на които съществува опция за прекратяване на лизинговия договор, ако е достатъчно сигурно, че лизингополучателят ще упражни тази опция.

При оценката на това дали е достатъчно сигурно, че ще упражни опцията да удължи или няма да упражни опцията да прекрати срока на лизинга, Дружеството от Групата взема предвид всички факти и обстоятелства, които създават икономически стимул за лизингополучателя да упражни опцията да удължи или да не упражни опцията да прекрати срока на лизинга.

Признаване

На началната дата Дружеството от Групата признава актива с право на ползване и пасива по лизинга.

Първоначална оценка на актива с право на ползване

На началната дата Дружеството от Групата оценява актива с право на ползване по цена на придобиване. Цената на придобиване на актива с право на ползване обхваща:

- а) размера на първоначалната оценка на пасива по лизинга;
- б) лизинговите плащания, извършени към или преди началната дата, минус получените стимули по лизинга;
- в) първоначалните преки разходи, извършени от лизингополучателя; и
- г) оценка на разходите, които лизингополучателят ще направи за демонтаж и преместване на основния актив, възстановяване на обекта, на който активът е разположен, или възстановяване на основния актив в състоянието, изисквано съгласно реда и условията на лизинговия договор, освен ако тези разходи са направени за производството на материални запаси. Задължението за тези разходи се поема от лизингополучателя към началната дата или, вследствие използването на основния актив, през определен период.

Първоначална оценка на пасива по лизинга

На началната дата Дружествата от Групата оценяват пасива по лизинга по настоящата стойност на лизинговите плащания, които не са изплатени към тази дата. Лизинговите плащания се дисконтират с лихвения процент, заложен в лизинговия договор, ако този процент може да бъде непосредствено определен. Ако този процент не може да бъде непосредствено определен, Дружествата от Групата използват своя диференциален лихвен процент.

На началната дата лизинговите плащания, включени в оценката на пасива по лизинга, обхващат следните плащания за правото на ползване на основния актив по време на срока на лизинговия договор, които не са платени към началната дата:

- а) фиксирани плащания минус подлежащите на получаване стимули по лизинга;
- б) променливи лизингови плащания, зависещи от индекс или процент, които са оценени според стойността на индекса или процента към началната дата;
- в) суми, които се очаква да бъдат дължими от лизингополучателя по гаранциите за остатъчна стойност;

г) цената на упражняване на опция за покупка, ако е достатъчно сигурно, че лизингополучателят ще упражни тази опция; и

д) плащания на санкции за прекратяване на лизинговия договор, ако в срока на лизинговия договор е отразено упражняването на опция за прекратяването на договора от страна на лизингополучателя.

Последваща оценка на актива с право на ползване

След началната дата лизингополучателят оценява актива с право на ползване посредством модел на цената на придобиване. Прилагайки модела на цената на придобиване, Дружествата от Групата оценяват актива с право на ползване по цена на придобиване:

а) минус всички натрупани амортизации и всички натрупани загуби от обезценка; и

б) коригиран спрямо всяка преоценка на пасива по лизинга, отразяваща преоценките или измененията на лизинговия договор или отразяваща коригираните фиксирани по същество лизингови плащания.

Дружествата от Групата прилагат линеен метод за амортизация по отношение на актива с право на ползване за периода от началото на лизинга до края на полезния живот на актива с право на ползване или края на срока на лизинга

Последваща оценка на пасива по лизинга

След началната дата Дружествата от Групата оценяват пасива по лизинга като:

а) увеличават балансовата стойност, за да отразят лихвата по пасива по лизинга;

б) намаляват балансовата стойност, за да се отразят извършените лизингови плащания; и

в) преоценяват балансовата стойност, за да отразят преоценките или измененията на лизинговия договор, или да отразят коригираните фиксирани по същество лизингови плащания.

Лихвата по пасива по лизинга за всеки период през срока на лизинговия договор е сумата, която се получава, ако към остатъчното салдо на пасива по лизинга бъде приложен постоянен лихвен процент за периода.

След началната дата Дружествата от Групата преоценяват пасива по лизинга, за да отразят промените в лизинговите плащания. Лизингополучателят признава сумата на преоценката на пасива по лизинга като корекция на актива с право на ползване. Ако обаче балансовата стойност на актива с право на ползване е намалена до нула и има по-нататъшно намаляване в оценката на пасива по лизинга, лизингополучателят признава остатъчна сума на преоценката в печалбата или загубата.

Всяко Дружество от Групата е избрало да не прилага изискванията за признаване на МСФО 16 по отношение на отчитането на краткосрочните лизинги и лизингите на активи с ниска стойност. Вместо признаване на актив за право на ползване и задължение за лизинг, плащанията във връзка с тях се признават като разход в печалбата или загубата на линейна база през срока на лизинга.

В отчета за финансовото състояние активите с право на ползване са включени в „имоти, машини и оборудване“, а лизинговите пасиви са включени в търговски и други задължения.

Дружествата от Групата като лизингодател

Активите, отдадени по оперативни лизингови договори, се отразяват в отчета за финансовото състояние на Дружествата от Групата и се амортизират в съответствие с амортизационната политика, възприета по отношение на подобни активи на Дружеството от Групата, и изискванията на МСС 16 Имоти, машини и съоръжения или МСС 38 Нематериални активи. Доходът от оперативни лизингови договори се признава директно като приход в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за съответния отчетен период.

4.14. Тестове за обезценка на нематериални активи, имоти, машини и съоръжения и инвестиционни имоти

При изчисляване на размера на обезценката Групата дефинира най-малката разграничима група активи, за която могат да бъдат определени самостоятелни парични потоци (единица, генерираща

парични потоци). В резултат на това някои от активите подлежат на тест за обезценка на индивидуална база, а други - на база на единица, генерираща парични потоци.

Всички активи или единици, генериращи парични потоци, се тестват за обезценка, когато събития или промяна в обстоятелствата индикират, че тяхната балансова стойност не може да бъде възстановена.

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив или единица, генерираща парични потоци, превишава възстановимата им стойност, която е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба. За да определи стойността в употреба, ръководството на Групата изчислява очакваните бъдещи парични потоци за всяка единица, генерираща парични потоци, и определя подходящия дисконтов фактор с цел калкулиране на настоящата стойност на тези парични потоци. Данните, използвани при тестването за обезценка, се базират на последния одобрен бюджет на Групата, коригиран при необходимост с цел елиминиране на ефекта от бъдещи реорганизации и значителни подобрения на активи. Дисконтовите фактори се определят за всяка отделна единица, генерираща парични потоци, и отразяват съответния им рисков профил, оценен от ръководството на Групата.

Загубите от обезценка на единица, генерираща парични потоци, се разпределят в намаление на балансовата стойност на активите от единицата, пропорционално на балансовата им стойност. За активите на Групата ръководството преценява последващо дали съществуват индикации за това, че загубата от обезценка, призната в предходни години, може вече да не съществува или да е намалена. Обезценка, призната в предходен период, се възстановява, ако възстановимата стойност на единицата, генерираща парични потоци, надвишава нейната балансова стойност.

4.15. Инвестиционни имоти

Модел на цената на придобиване.

Групата отчита като инвестиционни имоти земя и сгради, които се държат за получаване на приходи от наем и/или за увеличение на капитала, по модела на цената на придобиване.

Инвестиционните имоти се оценяват първоначално по себестойност, включваща покупната цена и всички разходи, които са пряко свързани с инвестиционния имот, например хонорари за правни услуги, данъци по прехвърляне на имота и други разходи по сделката.

След първоначалното им признаване инвестиционните имоти се отчитат по тяхната себестойност, намалена с всички натрупани амортизации и загуби от обезценка.

Последващите разходи, свързани с инвестиционни имоти, които вече са признати в консолидирания финансов отчет на Групата, се прибавят към балансовата стойност на имотите, когато е вероятно Групата да получи бъдещи икономически ползи, надвишаващи първоначално оценената стойност на съществуващите инвестиционни имоти. Всички други последващи разходи се признават за разход в периода, в който са възникнали.

Групата отписва инвестиционните си имоти при продажбата им или при трайното им изваждане от употреба, в случай че не се очакват никакви икономически изгоди от тяхното освобождаване. Печалбите или загубите, възникващи от изваждането им от употреба или тяхната продажба, се признават в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход и се определят като разлика между нетните постъпления от освобождаването на актива и балансовата му стойност.

Амортизацията на инвестиционните имоти се изчислява, като се използва линейният метод върху оценения полезен живот на активите, класифицирани като инвестиционни имоти, който е между 1 и 61 години.

Приходите от наем и оперативните разходи, свързани с инвестиционни имоти, се представят в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход съответно на ред „Приходи” и ред „Други разходи”, и се признават, както е описано в пояснение 4.8 и пояснение 4.9.

4.16. Финансови инструменти

Финансов инструмент е всеки договор, който поражда едновременно както финансов актив в едно предприятие, така и финансов пасив или инструмент на собствения капитал в друго предприятие.

Признаване и отписване

Финансовите активи и финансовите пасиви се признават, когато Дружествата от Групата станат страна по договорните условия на финансовия инструмент.

Финансовите активи се отписват, когато договорните права върху паричните потоци от финансовия актив изтичат или когато финансовият актив и по същество всички рискове и изгоди се прехвърлят.

Финансовите пасиви се отписват, когато задължението, посочено в договора, е изпълнено, е отменено или срокът му е изтекъл.

Класификация и първоначално оценяване на финансови активи

Първоначално финансовите активи се отчитат по справедлива стойност, коригирана с разходите по сделката, с изключение на финансовите активи по справедлива стойност през печалбата или загубата и търговските вземания, които не съдържат съществен финансов компонент. Първоначалната оценка на финансовите активи по справедлива стойност през печалбата или загубата не се коригира с разходите по сделката, които се отчитат като текущи разходи. Първоначалната оценка на търговските вземания, които не съдържат съществен финансов компонент представлява цената на сделката съгласно МСФО 15.

Класификацията на финансовите активи на Дружествата от Групата се определя на базата на следните две условия:

- бизнес моделът на съответното Дружество за управление на финансовите активи;
- характеристиките на договорните парични потоци на финансовия актив.

Финансовите активи и финансовите пасиви се оценяват последващо, както е посочено по-долу.

4.16.1. Финансови активи

В зависимост от начина на последващо отчитане, финансовите активи съгласно МСФО 9 се класифицират в една от следните категории:

- дългови инструменти по амортизирана стойност;
- финансови активи по справедлива стойност през печалбата или загубата;
- финансови активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход или без рекласификация в печалбата или загубата в зависимост дали са дългови или капиталови инструменти.

Дългови инструменти по амортизирана стойност

Финансовите активи се оценяват по амортизирана стойност, ако активите изпълняват следните критерии не са определени за оценяване по справедлива стойност през печалбата и загубата:

- Дружествата от Групата управляват активите в рамките на бизнес модел, чиято цел е да държи финансовите активи и да събира техните договорни парични потоци;
- съгласно договорните условия на финансовия актив на конкретни дати възникват парични потоци, които са единствено плащания по главница и лихва върху непогасената сума на главницата.

Тази категория включва недеривативни финансови активи като заеми и вземания с фиксирани или определени плащания, които не се котират на активен пазар. След първоначалното признаване те се оценяват по амортизирана стойност с използване на метода на ефективната лихва. Дисконтиране не се извършва, когато ефектът от него е несъществен.

Дружествата от Групата класифицират в тази категория всички свои финансови активи - пари и паричните еквиваленти, предоставените заеми и търговски и други вземания.

Търговските вземания са суми, дължими от клиенти за продадени стоки или услуги, извършени инцидентно в хода на стопанската дейност. Обикновено те се дължат за уреждане в кратък срок и са сравнително бързо ликвидни.

Обезценка на финансовите активи

Прилага се модела за „Очакваните кредитни загуби“.

Признаването на кредитни загуби вече не зависи от настъпването на събитие с кредитна загуба. Вместо това се разглежда по-широк спектър от информация при оценката на кредитния риск и оценяването на очакваните кредитни загуби, включително минали събития, текущи условия, разумни и поддържащи прогнози, които влияят върху очакваната събираемост на бъдещите парични потоци на инструмента.

При прилагането на тази подход, насочен към бъдещето, се прави разграничение между:

- финансови инструменти, чието кредитното качество не се е влошило значително спрямо момента на първоначалното признаване или имат нисък кредитен риск (фаза 1)

Тук се включват стабилни финансови активи, които не са в просрочие и се очаква да бъдат обслужвани съгласно техните договорни условия и за които няма признаци за увеличен кредитен риск.

- финансови инструменти, чието кредитното качество се е влошило значително спрямо момента на първоначалното признаване или на които кредитния риск не е нисък (фаза 2)

Тук се включват активи, за които от момента на първоначално признаване е настъпило влошаване на кредитното им качество, но то не трябва да се свързва с индивидуално обезценяване на конкретни активи (настъпили са събития, пряко свързани с възможни бъдещи загуби по портфейла, но не и по конкретни кредити).

- (Фаза 3) обхваща финансови активи, които имат обективни доказателства за обезценка към отчетната дата.

Тук се включват активи, за всеки от които в бъдеще се очакват загуби. Настъпило е влошаване на кредитното качество, но това влошаване е свързано с конкретни активи. На тази фаза очакваните кредитни загуби ще се създават за целия оставащ срок на кредита, но загубите ще се оценяват не на портфейлна основа, а индивидуално по конкретни кредити.

12-месечни очаквани кредитни загуби се признават за всички финансови активи във фаза 1, докато очакваните загуби за целия срок на финансовите инструменти се признават за финансовите активи във фаза 2 и фаза 3. Очакваните кредитни загуби се определят като разликата между всички договорни парични потоци, които се дължат на Дружеството и паричните потоци, които то действително очаква да получи („паричен недостиг“). Тази разлика е дисконтирана по първоначалния ефективен лихвен процент (или с коригирания спрямо кредита ефективен лихвен процент). Изчисляването на очакваните кредитни загуби се определя на базата на вероятно претеглената приблизителна оценка на кредитните загуби през очаквания срок на финансовите инструменти.

Търговски и други вземания

Дружествата от Групата използват опростен подход при последващо отчитане на търговските и други вземания и признава загуба от обезценка в размер на очакваните кредитни загуби за целия срок на финансовия актив. Те представляват очакваният недостиг в договорните парични потоци, като се има предвид възможността за неизпълнение във всеки момент от срока на финансовия инструмент. Дружествата от Групата използват своя натрупан опит, външни показатели и информация в дългосрочен план, за да изчислят очакваните кредитни загуби според възрастовата структура на вземанията като ползва т.нар. „матрица на провизиите“.

4.16.2. Финансови пасиви

Финансовите пасиви на Дружествата от Групата включват заеми, търговски и други задължения.

Финансовите пасиви се признават, когато съществува договорно задължение за плащане на парични суми или друг финансов актив на друго предприятие или договорно задължение за размяна на финансови инструменти с друго предприятие при потенциално неблагоприятни условия. Всички разходи, свързани с лихви, и промени в справедливата стойност на финансови инструменти, ако има такива, се признават в печалбата или загубата на ред „Финансови разходи“ или „Финансови приходи“.

Финансовите пасиви се оценяват последващо по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективната лихва, с изключение на финансови инструменти, държани за търгуване или определени за оценяване по справедлива стойност в печалбата или загубата, които се оценяват по справедлива стойност с отчитане на промените в печалбата или загубата.

Банковите заеми са взети с цел подпомагане на дейността на Дружествата от Групата. Те са отразени в консолидирания отчет за финансовото състояние на Групата, нетно от разходите по получаването на заемите. Финансови разходи като премия, платима при уреждане на дълга или обратното му изкупуване, и преки разходи по сделката се отнасят в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на принципа на начислението, като се използва методът на ефективния лихвен процент, и се прибавят към преносната стойност на финансовия пасив до степента, в която те не се уреждат към края на периода, в който са възникнали.

Търговските задължения се признават първоначално по номинална стойност и впоследствие се оценяват по амортизирана стойност, намалена с плащания по уреждане на задължението.

Дивидентите, платими на акционерите, се признават, когато дивидентите са одобрени на общото събрание на акционерите.

4.17. Материални запаси

Материалните запаси включват горива, смазочни материали, продукцията, незавършено производство, резервни части и други материали. В себестойността на материалните запаси се включват директните разходи по закупуването или производството им, преработката и други преки разходи, свързани с доставката им, както и част от общите производствени разходи, определена на базата на нормален производствен капацитет. Финансовите разходи не се включват в стойността на материалните запаси. Към края на всеки отчетен период материалните запаси се оценяват по пониската от себестойността им и тяхната нетна реализуема стойност. Сумата на всяка обезценка на материалните запаси до нетната им реализуема стойност се признава като разход за периода на обезценката.

Нетната реализуема стойност представлява очакваната продажна цена на материалните запаси, намалена с очакваните разходи по продажбата. В случай че материалните запаси са били вече обезценени до нетната им реализуема стойност и в последващ отчетен период се окаже, че условията довели до обезценката не са вече налице, то се възприема новата им нетна реализуема стойност. Сумата на възстановяването може да бъде само до размера на балансовата стойност на материалните запаси преди обезценката. Сумата на обратно възстановяване на стойността на материалните запаси се отчита като намаление на разходите за материали за периода, в който възниква възстановяването.

Групата определя разходите за материални запаси, като използва метода среднопретеглена стойност.

При продажба на материалните запаси тяхната балансова стойност се признава като разход в периода, в който е признат съответният приход.

4.18. Данъци върху дохода

Разходите за данъци, признати в печалбата или загубата, включват сумата на отсрочените и текущи данъци, които не са признати в другия всеобхватен доход или директно в собствения капитал.

Текущите данъчни активи и/или пасиви представляват тези задължения към или вземания от данъчните институции, отнасящи се за текущи или предходни отчетни периоди, които не са платени към датата на консолидирания финансов отчет. Текущият данък е дължим върху облагаемия доход, който се различава от печалбата или загубата в консолидирания финансов отчет. Изчисляването на текущия данък е базиран на данъчните ставки и на данъчните закони, които са в сила към края на отчетния период.

Отсрочените данъци се изчисляват по пасивния метод за всички временни разлики между балансовата стойност на активите и пасивите и тяхната данъчна основа. Отсрочен данък не се предвижда при първоначалното признаване на репутация или при първоначалното признаване на актив или пасив, освен ако съответната транзакция не е бизнес комбинация или засяга данъчната или счетоводната печалба. Отсрочени данъци за временни разлики, свързани с акции в дъщерни и съвместни предприятия не се предвиждат, ако обратното проявление на тези временни разлики се контролира от Групата и е вероятно то да не настъпи в близко бъдеще.

Отсрочените данъчни активи и пасиви не се дисконтират. При тяхното изчисление се използват данъчни ставки, които се очаква да бъдат приложими за периода на реализацията им, при условие че те са влезли в сила или е сигурно, че ще влезнат в сила към края на отчетния период.

Отсрочените данъчни пасиви се признават в пълен размер.

Отсрочени данъчни активи се признават, само ако съществува вероятност те да бъдат усвоени чрез бъдещи облагаеми доходи. Относно преценката на ръководството за вероятността за възникване на бъдещи облагаеми доходи, чрез които да се усвоят отсрочени данъчни активи, вижте пояснение 4.23.

Отсрочени данъчни активи и пасиви се компенсират, само когато Групата има право и намерение да компенсира текущите данъчни активи или пасиви от същата данъчна институция.

Промяната в отсрочените данъчни активи или пасиви се признава като компонент от данъчния приход или разход в печалбата или загубата, освен ако те не са свързвани с позиции, признати в другия всеобхватен доход или директно в собствения капитал, при което съответният отсрочен данък се признава в другия всеобхватен доход или в собствения капитал.

4.19. Пари и парични еквиваленти

Парите и паричните еквиваленти се състоят от налични пари в брой, парични средства по банкови сметки, депозити до три месеца и парични еквиваленти, които са лесно обръщаеми в конкретни парични суми и съдържат незначителен риск от промяна в стойността си.

4.20. Собствен капитал и резерви

Акционерният капитал отразява номиналната стойност на емитираните акции на предприятието-майка.

Премийният резерв включва премии, получени при първоначалното емитиране на собствен капитал. Всички разходи по сделки, свързани с емитиране на акции, са приспаднати от внесения капитал, нетно от данъчни облекчения.

Другите резерви включват:

- законови резерви, общи резерви;
- резерви от ревалоризация;
- преоценъчен резерв на нефинансови активи – включва печалби или загуби от преоценки на нефинансови активи;
- резерв от преоценки по планове с дефинирани доходи – включва актюерски печалби или загуби от промени в демографските или финансови предположения.

Неразпределената печалба включва текущия финансов резултат и натрупаните печалби и непокрити загуби от минали години.

Всички трансакции със собствениците на предприятието-майка се представят отделно в консолидирания отчет за собствения капитал.

4.21. Пенсионни и краткосрочни възнаграждения на служителите

Групата отчита краткосрочни задължения по компенсируеми отпуски, възникнали поради неизползван платен годишен отпуск в случаите, в които се очаква той да бъдат ползван в рамките на 12 месеца след датата на отчетния период, през който наетите лица са положили труда, свързан с тези отпуски. Краткосрочните задължения към персонала включват заплати, надници, социални осигуровки и други задължения.

Съгласно изискванията на Кодекса на труда при прекратяване на трудовото правоотношение, след като служителят е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, Групата е задължена да му изплати обезщетение в размер до шест брутни работни заплати. Групата е начислила правно задължение за изплащане на обезщетения на наетите лица при пенсиониране в съответствие с изискванията на МСС 19 Доходи на наети лица на база на прогнозираните плащания за следващите години, дисконтирани към настоящия момент с дългосрочен лихвен процент на безрискови ценни книжа.

Групата дължи пенсионни възнаграждения на служителите си по планове с дефинирани доходи. Планове с дефинирани доходи са пенсионни планове, според които се определя сумата, която служителят ще получи след пенсиониране, във връзка с времетраенето на услугата и последното възнаграждение.

Задължението, признато в консолидирания отчет за финансовото състояние относно планове с дефинирани доходи, представлява настоящата стойност на задължението по изплащане на дефинирани доходи към края на отчетния период.

Ръководството на Групата оценява задължението по изплащане на дефинирани доходи веднъж годишно с помощта на независим актюер. Оценката на задълженията е базирана на очаквано ниво на инфлацията, ръста на средната работна заплата за страната през последните четири години, текучество на персонала и смъртност. Дисконтовите фактори се определят към края на всяка година като се взема предвид доходността на висококачествени правителствени облигации, които са деноминирани във валутата, в която доходите ще бъдат платени и са с падеж, близък до този на съответните пенсионни задължения.

Актюерските печалби или загуби се признават в другия всеобхватен доход. Нетните разходи за лихви, свързани с пенсионните задължения, са включени в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Финансови разходи“. Всички други разходи, свързани с разходи за пенсионни възнаграждения на служителите, са включени на ред „Разходи за персонала“.

Краткосрочните доходи на служителите, включително и полагаемите се отпуски, са включени в текущите пасиви на ред „Пенсионни и други задължения към персонала“ по недисконтирана стойност, която Групата очаква да изплати.

4.22. Провизии, условни пасиви и условни активи

Провизиите се признават, когато има вероятност сегашни задължения в резултат от минало събитие да доведат до изходящ поток на ресурси от Групата и сумата на задължението може да бъде надеждно оценена. Възможно е да съществува несигурност относно срочността или сумата на изходящия паричен поток. Сегашно задължение се поражда от наличието на правно или конструктивно задължение вследствие на минали събития. Провизии за бъдещи загуби от дейността не се признават.

Сумата, която се признава като провизия, се изчислява на база най-надеждната оценка на разходите, необходими за уреждане на сегашно задължение към края на отчетния период, като се вземат в предвид рисковете и несигурността, включително свързани със сегашното задължение. Когато съществуват редица подобни задължения, вероятната необходимост от изходящ поток за погасяване на задължението се определя, като се отчете групата на задълженията като цяло. Провизиите се дисконтират, когато ефектът от времевите разлики в стойността на парите е значителен.

Обезщетения от трети лица във връзка с дадено задължение, които Групата със сигурност ще получи, се признават като отделен актив. Възможно е този актив да не надвишава стойността на съответната провизия.

Провизиите се преразглеждат в края на всеки отчетен период и стойността им се коригира, за да се отрази най-добрата приблизителна оценка.

В случаите, в които се счита, че е малко вероятно да възникне изходящ поток на икономически ресурси в резултат на текущо задължение, пасив не се признава, освен ако не става въпрос за бизнес комбинация. При бизнес комбинация условните задължения се признават при разпределянето на цената на придобиване към активите и пасивите, придобити в бизнес комбинацията. Условните пасиви следва да се оценяват последващо по по-високата стойност между описаната по-горе сравнима провизия и първоначално признатата сума, намалена с натрупаната амортизация.

Вероятни входящи потоци на икономически ползи, които все още не отговарят на критериите за признаване на актив, се смятат за условни активи.

4.23. Значими преценки на ръководството при прилагане на счетоводната политика

Значимите преценки на ръководството при прилагането на счетоводната политика на Групата, които оказват най-съществено влияние върху консолидирания финансов отчет, са описани по-долу.

Основните източници на несигурност при използването на приблизителните счетоводни оценки са описани в пояснение 4.25.

4.24. Отсрочени данъчни активи

Оценката на вероятността за бъдещи облагаеми доходи за усвояването на отсрочени данъчни активи се базира на последната одобрена бюджетна прогноза, коригирана относно значими необлагаеми приходи и разходи и специфични ограничения за пренасяне на неизползвани данъчни загуби или кредити. Данъчните норми в различните юрисдикции, в които Групата извършва дейност, също се вземат предвид. Ако надеждна прогноза за облагаем доход предполага вероятното използване на отсрочен данъчен актив особено в случаи, когато активът може да се употреби без времево ограничение, тогава отсроченият данъчен актив се признава изцяло. Признаването на отсрочени данъчни активи, които подлежат на определени правни или икономически ограничения или несигурност, се преценява от ръководството за всеки отделен случай въз основа на специфичните факти и обстоятелства.

4.25. Несигурност на счетоводните приблизителни оценки

При изготвянето на консолидирания финансов отчет ръководството прави редица предположения, оценки и допускания относно признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи.

Действителните резултати могат да се различават от предположенията, оценките и допусканията на ръководството и в редки случаи съответстват напълно на предварително оценените резултати.

Информация относно съществените предположения, оценки и допускания, които оказват най-значително влияние върху признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи е представена по-долу.

4.25.1. Обезценка на нефинансови активи

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив или единица, генерираща парични потоци, превишава възстановимата им стойност, която е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба. За да определи стойността в употреба, ръководството на Групата изчислява очакваните бъдещи парични потоци за всяка единица, генерираща парични потоци, и определя подходящия дисконтов фактор с цел калкулиране на настоящата стойност на тези парични потоци. При изчисляване на очакваните бъдещи парични потоци ръководството прави предположения относно бъдещите брутни печалби. Тези предположения са свързани с бъдещи събития и обстоятелства. Действителните резултати могат да се различават и да наложат значителни корекции в активите на Групата през следващата отчетна година.

В повечето случаи при определянето на приложимия дисконтов фактор се прави оценка на подходящите корекции във връзка с пазарния риск и рисковите фактори, които са специфични за отделните активи.

През 2022 г. Групата не е претърпяла загуби от обезценка на нетекущи активи.

4.25.2. Полезен живот на амортизируеми активи

Ръководството преразглежда полезния живот на амортизируемите активи в края на всеки отчетен период.

Към 31 декември ръководството преразглежда полезния живот на активите, които представлява очакваният срок на ползване на активите от Групата. Преносните стойности на активите са анализирани в пояснения 9, 10 и 12. Действителният полезен живот може да се различава от направената оценка поради техническо и морално изхабяване, предимно на софтуерни продукти и компютърно оборудване.

4.25.3. Материални запаси

Материалните запаси се оценяват по по-ниската стойност от цената на придобиване и нетната реализуема стойност. При определяне на нетната реализуема стойност ръководството взема предвид най-надеждната налична информация към датата на приблизителната оценка. Бъдещата реализация на балансовата стойност на материалните запаси е 2 022 хил. лв. (2021 г.: 1 754 лв.).

4.25.4. Очаквани кредитни загуби

Кредитните загуби представляват разликата между договорните парични потоци, дължими на Групата и всички парични потоци, които тя очаква да получи. Очакваните кредитни загуби от обезценка са обект на анализ, оценка и калкулация от страна на Ръководството. Преценките се основават на базата на множество фактори, като: възрастов анализ на вземанията, исторически опит за нивото на отписване на несъбираеми вземания, както и анализ на платежоспособността на съответния клиент, промени в договорените условия на плащане и др. Ако финансовото състояние и резултатите от дейността на клиентите се влошат над очакваното, стойността на вземанията, които трябва да бъдат отписани през следващи отчетни периоди, може да бъде по-голяма от очакваната към отчетната дата. Допълнителна информация е предоставена в пояснение 17.

4.25.5. Задължение за изплащане на дефинирани доходи

Ръководството оценява веднъж годишно с помощта на независим актюер задължението за дефинирани доходи. Действителната стойност на задължението може да се различава от предварителната оценка поради нейната несигурност. Оценката на задължението за изплащане на обезщетения при пенсиониране на стойност 652 хил. лв. (2021 г.: 500 хил. лв.) се базира на статистически показатели за инфлация, разходи за здравно обслужване и смъртност. Друг фактор, който оказва влияние, са предвидените от Групата бъдещи увеличения на заплатите. Дисконтовите фактори се определят към края на всяка година спрямо лихвените проценти на висококачествени правителствени облигации, които са деноминирани във валутата, в която ще бъдат изплащани обезщетенията при пенсиониране и които са с падеж, съответстващ приблизително на падежа на съответните пенсионни задължения. Несигурност в приблизителната оценка съществува по отношение на актюерските допускания, която може да варира и да окаже значителен ефект върху стойността на задълженията за изплащане на дефинирани доходи.

5. База за консолидация

5.1. Инвестиции в дъщерни предприятия

Дъщерните предприятия, включени в консолидацията, са както следва:

Име на дъщерното предприятие	Страна на учредяване	Основна дейност	31	участие	31	участие
			декември 2022		декември 2021	
			'000 лв.	%	'000 лв.	%
Маяк-КМ АД	България	Производство	4 708	86.57	4 708	86.57
Интерлихтер – Словакия ЕООД	Словакия	Транспорт	12	100.00	12	100.00
Блу Сий Хорайзън Корп	Сейшел	Друга	-	100.00	-	100.00
Порт Пристис ООД	България	Пристанищна	55	55.00	55	55.00
Порт Инвест ЕООД	България	Пристанищна	1 600	100.00	1 600	100.00
Порт Бимас ЕООД	България	Пристанищна	100	100.00	100	100.00
Имоти БРП ЕООД*	България	Сделки с и управление на недвижими имоти	12 185	100.00	-	-
Имоти Бимас ЕООД*	България	Сделки с и управление на недвижими имоти	9 001	100.00	-	-
			27 661		6 475	

* Новоучредено дружество

През периода Групата реструктурира част от недвижимото си имущество, което няма пряко отношение към осъществяваната от Дружеството-майка стопанска дейност и което генерират повече разходи, отколкото приходи, като ги отдели в специално създадени две нови негови 100% дъщерни дружества, които ще бъдат специализирани в управлението на тези активи. Имоти Бимас ЕООД е с капитал 9 001 000 лв. при апортирани активи с балансова стойност 19 817 674,42 лв., Имоти БРП ЕООД е с капитал 12 185 220 лв. при апортирани активи с балансова стойност 2 310 826,56 лв. Апортираните активи са основно от Инвестиционни имоти.

Сделката е осъществена по пазарна стойност, определена по нормативно установения за това ред — чрез оценка от три независими вещи лица, определени по реда на чл.72 от Търговския закон, назначени от длъжностното лице по регистрацията към Агенцията по вписванията.

Сделката е част от планираното реструктуриране на активите на „Параходство Българско речно плаване“ АД, при който активи — недвижими имоти на Дружеството, които нямат пряко отношение към осъществяваната от Дружеството стопанска са отделени в новосъздадените от Дружеството две нови негови 100% дъщерни дружества, които ще бъдат специализирани в управлението на тези активи. По този начин, от една страна ще се осигури по-ефективно управление на активите, а от друга страна, чрез планираната сделка Дружеството ще бъде освободено от неспецифична за него дейност, като ръководството на Дружеството ще може да се концентрира в по-голяма степен в извършваната от него основна дейност, която е товарен транспорт по вътрешни водни пътища.

Групата включва дъщерни предприятия с неконтролиращо участие (НКУ).

Име на дъщерното предприятие	Дял на участието и правата на глас на НКУ		Общ всеобхватен доход, разпределен на НКУ	
	2022	2021	2022	2021
Маяк – КМ АД	13.43 %	13.43 %	33	1
Порт Пристис ООД	45.00 %	45.00 %	28	(5)

През 2022 г. и 2021 г. не са изплащани дивиденди на неконтролиращото участие.

Обобщена финансова информация за Маяк-КМ АД преди вътрешногрупови елиминации:

	2022 ‘000 лв.	2021 ‘000 лв.
Нетекущи активи	1 478	1 382
Текущи активи	7 208	7 020
Общо активи	8 686	8 402
Нетекущи пасиви	87	97
Текущи пасиви	1 158	1 111
Общо пасиви	1 245	1 208

Собствен капитал, отнасящ се до собствениците на предприятието-майка	6 442	6 228
Неконтролиращи участия	999	966

Приходи	3 614	2 547
----------------	--------------	--------------

Печалба/(Загуба) за годината, отнасяща се до собствениците на предприятието майка	214	8
Печалба/(Загуба) за годината, отнасяща се до неконтролиращото участие	33	1
Печалба/(Загуба) за годината	247	9

Друг всеобхватен доход за годината отнасящ се до собствениците на предприятието-майка		
Общ всеобхватен доход/загуба за годината, отнасящ се до собствениците на предприятието-майка	260	8
Общ всеобхватен доход/загуба за годината, отнасящ се до неконтролиращото участие	40	1
Общо всеобхватен доход за годината	300	9

Нетни парични потоци от оперативна дейност	516	(565)
Нетни парични потоци от инвестиционна дейност	156	161

Нетни парични потоци от финансова дейност	-	-
Нетен паричен поток	672	(404)

Обобщена финансова информация за Порт Пристис ООД преди вътрешногрупови елиминации:

	2022	2021
	'000 лв.	'000 лв.
Нетекущи активи	2 525	2 605
Текущи активи	185	104
Общо активи	2 710	2 709
Нетекущи пасиви	2 484	2 493
Текущи пасиви	153	206
Общо пасиви	2 637	2 699
Собствен капитал, отнасящ се до собствениците на предприятието-майка	40	5
Неконтролиращи участия	33	5
Приходи	546	419
Печалба/(Загуба) за годината, отнасяща се до собствениците на предприятието майка	35	(5)
Печалба/(Загуба) за годината, отнасяща се до неконтролиращото участие	28	(5)
Печалба/(Загуба) за годината	63	(10)
Друг всеобхватен доход за годината отнасящ се до собствениците на предприятието-майка		
Общ всеобхватен доход/(загуба) за годината, отнасящ се до собствениците на предприятието-майка	35	(5)
Общ всеобхватен доход/(загуба) за годината, отнасящ се до неконтролиращото участие	28	(5)
Общо всеобхватен доход за годината	63	(10)
Нетни парични потоци от оперативна дейност	266	704
Нетни парични потоци от инвестиционна дейност	(47)	(6)
Нетни парични потоци от финансова дейност	(140)	(670)
Нетен паричен поток	79	28

6. Промени на контролиращото участие

През 2022 г. в Групата няма промени на контролиращото участие.

7. Инвестиции, отчитани по метода на собствения капитал

Балансовата стойност на инвестициите, отчитани по метода на собствения капитал, е както следва:

	Пояснение	2022	2021
Инвестиции в съвместни предприятия	7.1	-	936
Инвестиции в асоциирани предприятия	7.2	4 095	3 760
Общо инвестиции, отчитани по метода на собствения капитал		4 095	4 696

Печалбата/(Загубата) на Групата от инвестиции, отчитани по метода на собствения капитал, е както следва:

Пояснение	2022	2021
-----------	------	------

Инвестиции в съвместни предприятия	7.1	-	(1 953)
Инвестиции в асоциирани предприятия	7.2	1 565	788
Общо печалба/(загуба) от инвестиции, отчитани по метода на собствения капитал		1 565	(1 165)

7.1. Съвместни предприятия

Групата има едно съвместно предприятие – Варнафери ООД. Дружеството е учредено и регистрирано в Република България, където е и мястото на осъществяване на дейността му. Основната дейност на дружеството се състои в извършване на превози, включително и фериботни на товари по море; придобиване и управление на морски кораби; външнотърговска и вътрешнотърговска дейност; консултантски услуги в сферата на морския транспорт; комисионерство. И през двата сравними периода Групата притежава 50 % от дяловете на съвместното предприятие. Инвестицията във Варнафери ООД се отчита по метода на собствения капитал в съответствие с МСС 28. Тя отразява сумите, представени във финансовия отчет на съвместното предприятие след корекции във връзка с прилагането на метода на собствения капитал (включително корекции на справедлива стойност) или корекции за разлики в счетоводната политика. Обобщена финансова информация за Варнафери ООД е представена по-долу.

Финансовата информация за съвместното предприятие може да бъде обобщена, както следва:

	2022 ‘000 лв.	2021 ‘000 лв.
Нетекущи активи	10 361	15 326
Текущи активи в т.ч	668	1 907
Пари и парични еквиваленти	220	197
Други текущи активи	448	1 710
Общо активи	11 029	17 233
Нетекущи пасиви, в т.ч.	-	-
Финансови пасиви (с изключение на търговските и други задължения и провизиите)	-	-
Текущи пасиви, в т.ч.	18 162	15 361
Финансови пасиви (с изключение на търговските и други задължения и провизиите)	17 147	13 303
Други текущи пасиви	1 015	2 058
Общо пасиви	18 162	15 361
Нетни активи	(7 133)	1 872
Приходи	2 620	4 126
Разходи за амортизация	(1 338)	(1 339)
Разходи за лихви	(612)	(468)
Разходи за данъци върху дохода	(34)	(42)
Общ всеобхватен доход за годината	(5 415)	(3 906)

Равнение на финансовата информация, посочена по-горе, с балансовата стойност на инвестицията във Варнафери ООД е представено, както следва:

	2022	2021
Балансова стойност към 1 януари	936	716
Общо нетни активи към 1 януари	1 872	1 431
Общ всеобхватен доход за годината	(5 415)	(3 906)
Общо нетни активи на към 31 декември	(7 133)	1 872
Дялово участие на Групата	50%	50%

Балансова стойност на инвестицията към 31 декември	(3 566)	936
Дял на предприятието в загубите на съвместното предприятие -превишение над инвестицията	(3566)	
Балансова стойност на инвестицията към 31.12.2022 г. (превишаване на загубите и прекратяване признаването на дялът на предприятието в по-нататъшните загуби)	0	

През 2022 г. и 2021 г. не са получавани дивиденди от съвместното предприятие.

Варнафери ООД не е борсово дружество.

Условните задължения, свързани с инвестиции в съвместното предприятие са представени в пояснение 37.

7.2. Асоциирани предприятия

И през двата сравними периода Групата притежава 41 % от правата на глас и собствения капитал на дружество Ви Ти Си АД, учредено и регистрирано в България, гр. Варна с основен предмет на дейност швартовка и буксировка на морски кораби.

Инвестицията е отчетена по метода на собствения капитал. Датата на финансовите отчети на асоциираното предприятие е 31 декември.

Дяловете на асоциираното предприятие не се търгуват на публична фондова борса и поради тази причина липсват котирани цени на активен пазар.

Обобщена финансова информация за асоциираното предприятие на Групата е представена по-долу. Тя отразява сумите, представени във финансовия отчет на асоциирано предприятие:

	2022	2021
	'000 лв.	'000 лв.
Нетекущи активи	4 974	5 272
Текущи активи	5 673	4 453
Общо активи	10 647	9 725
Нетекущи пасиви	273	277
Текущи пасиви	410	300
Общо пасиви	683	577
Нетни активи	9 964	9 148
Приходи	9 876	6 074
Печалба за годината, нетно от данъци	3 816	1 922
Общо всеобхватен доход за годината	3 816	1 922
Дивиденди, получени от асоциираното предприятие	1 230	721

Равнение на финансовата информация, посочена по-горе, с балансовата стойност на инвестицията във Ви Ти Си АД е представено, както следва:

	2022	2021
	'000 лв.	'000 лв.
Общо нетни активи към 1 януари	9 169	9 006
Печалба за годината	3 816	1 922
Разпределени дивиденди	(3 000)	(1 759)
Общо нетни активи към 31 декември	9 964	9 169
Дялово участие на Групата	41 %	41 %
Балансова стойност на инвестицията към 1 януари	3 760	3 693
Разпределени дивиденди	(1 230)	(721)
Дял от печалбата	1 565	788
Балансова стойност към 31 декември	4 095	3 760

Всички трансфери на парични средства към Групата, например изплащане на дивиденди, се осъществяват след одобрението на най-малко 2/3 от всички собственици на асоциираното предприятие.

Групата няма условни задължения или други поети ангажименти, свързани с нейната инвестиция в асоциираното предприятие.

8. Отчитане по сегменти

Ръководството определя към настоящия момент следните продуктови линии на Групата като оперативни сегменти, както е описано в пояснение 4.7: „Транспортна и пристанищна дейност“ и „Производствена дейност“. Тези оперативни сегменти се наблюдават от ръководството, което взема стратегически решения на базата на коригираните оперативни резултати на сегментите.

Информацията за отделните сегменти може да бъде анализирана за представените отчетни периоди, както следва:

	Транспортна и пристанищна дейност	Производствена дейност	Общо
	2022	2022	2022
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Приходи от:			
- външни клиенти	25 484	3 261	28 745
- други приходи	607	353	960
Приходи на сегмента	26 091	3 614	29 705
Промени в наличностите на готова продукция и незавършеното производство	-	(128)	(128)
Разходи за материали	(3 478)	(1 629)	(5 107)
Разходи за услуги	(5 173)	(446)	(5 619)
Разходи за персонал	(6 339)	(1 055)	(7 394)
Амортизация и обезценка на нефинансови активи	(2 322)	(88)	(2 410)
Други разходи	(3 008)	(55)	(3 063)
Оперативна печалба/(загуба) на сегмента	5 771	213	5 984
Активи на сегмента	98 456	8 686	107 142
Пасиви на сегмента	17 140	1 245	18 385
	Транспортна и пристанищна дейност	Производствена дейност	Общо
	2021	2021	2021
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Приходи от:			
- външни клиенти	14 738	2 318	17 056
- други приходи	630	229	859
Приходи на сегмента	15 376	2 547	17 923
Промени в наличностите на готова продукция и незавършеното производство	-	45	45
Разходи за материали	(2 046)	(1 218)	(3 264)
Разходи за услуги	(3 344)	(331)	(3 675)
Разходи за персонал	(5 234)	(959)	(6 193)
Амортизация и обезценка на нефинансови активи	(2 307)	(87)	(2 394)
Други разходи	(1 455)	(37)	(1 492)
Оперативна печалба/(загуба) на сегмента	990	(40)	950

Активи на сегмента	97 858	8 402	106 260
Пасиви на сегмента	18 087	1 208	19 295

Информацията относно инвестиции на Групата, отчетани по метода на собствения капитал е представена в пояснение 7.

Общата сума на приходите, оперативната печалба/загуба и активите на отделните сегменти са равнени със съответните позиции в консолидирания финансов отчет на Групата, както следва:

	2022	2021
	'000 лв.	'000 лв.
Приходи		
Общо приходи на сегменти	29 705	17 923
Елиминиране на междусегментни приходи	(211)	(239)
Приходи на Групата	29 494	17 684
Разходи		
Оперативни разходи на сегментите	(23 721)	(16 973)
Елиминиране на междусегментни разходи	(3 086)	239
Оперативни разходи на Групата	(26 807)	(16 734)
Печалба		
Оперативна печалба на сегментите	5 984	950
Елиминиране от сделки между сегментите	(3 297)	-
Оперативна печалба на Групата	2 687	950
Печалба/(загуба) от инвестиции, отчетани по метода на собствения капитал	1 565	(1 165)
Финансови разходи	(278)	(280)
Финансови приходи	1 569	953
Други финансови позиции	(693)	389
Печалба на Групата преди данъци	4 850	847
Разходи/приходи за данъци върху дохода	(14)	(39)
Печалба на Групата за годината	4 836	808
Активи	2022	2021
	'000 лв.	'000 лв.
Общо активи на сегментите	107 142	106 260
Елиминиране на междусегментни активи	(16 407)	(17 481)
Активи на Групата	90 735	88 779
Пасиви	2022	2021
	'000 лв.	'000 лв.
Общо пасиви на сегментите	18 374	19 272
Елиминиране на междусегментни пасиви	(8 928)	(7 046)
Пасиви на Групата	9 446	12 226

През представените отчетни периоди не са отчетени неразпределени оперативни приходи, разходи и активи.

Приходите на Групата могат да бъдат анализирани за основните видове продукти и услуги както следва:

Салдо към 1 януари 2021 г.	(176)	(67)	(881)	(504)	(1 628)
Амортизация	-	(6)	(211)	(7)	(224)
Салдо към 31 декември 2021 г.	(176)	(73)	(1 092)	(511)	(1 852)
Балансова стойност към 31 декември 2021 г.	-	177	6 408	122	6 707

През 2022 г. Групата отчита въведени в експлоатация нематериални активи на обща стойност 97 хил. лв. след финализиране на **процеса по придобиване на активите** от разходи за придобиване на нетекущи активи.

Правата върху индустриална собственост с балансова стойност към 31 декември 2022 г. в размер на 170 хил. лв. (2021 г.: 177 хил. лв.) включват еднократни концесионни възнаграждения по договори за концесия с Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията. За повече информация относно договорите за концесия вижте пояснение 36.

Подобренията по наети активи в размер на 6 268 хил. лв. (2021 г.: 6 408 хил. лв.) включват подобрения по обектите на концесия.

И през двата сравними периода договорите за покупка на нематериални активи, по които Групата е страна, са свързани с извършване на подобрения върху обекти на концесия по договори с:

- Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията:

През 2022 г. е извършен основен ремонт, довършителни работи и рехабилитация на сгради.

През 2023 година се предвижда довършителни работи и рехабилитация на сгради.

Групата има поети ангажименти за изграждане и закупуване на активи във връзка с изпълнението на инвестиционни програми върху обектите на концесия по договори с Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията;

- Община Русе:

През 2022 г. е извършено рехабилитация на ВиК мрежа, площи и тротоари.

През 2023 г. се предвижда поддържане и закупуване на активи в размер на 115 хил.лв.

За повече информация вж. пояснение 36.

Всички разходи за амортизация се включени в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Разходи за амортизация и обезценка на нефинансови активи”.

Групата не е заложила нематериални активи като обезпечения по свои задължения.

Параходство Българско речно плаване АД
 Консолидиран финансов отчет
 31 декември 2022 г.

10. Имоти, машини и съоръжения

Имотите, машините и съоръженията на Групата включват земи, сгради, машини, съоръжения и оборудване, транспортни средства, разходи за придобиване на нетекущи активи и други. Балансовата им стойност може да бъде анализирана, както следва:

	Земя	Сгради	Машини, съоръжения и оборудване	Транспортни средства	Други	Разходи за придобиване на нетекущи активи	Общо
	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.
Брутна балансова стойност							
Салдо към 1 януари 2022 г.	525	3 109	17 973	53 895	539	444	76 485
Новопридобити активи	-	-	716	122	34	2 353	3 225
Отписани активи	-	-	(1)	-	(187)	(2 037)	(2 225)
Трансфер на активи	-	52	7	-	-	(7)	52
Салдо към 31 декември 2022 г.	525	3 161	18 695	54 017	386	753	77 537
Амортизация и обезценка							
Салдо към 1 януари 2022 г.	-	(1 175)	(9 940)	(22 237)	(349)	(116)	(33 817)
Амортизация на отписани активи	-	-	2	-	2	-	4
Амортизация	-	(83)	(761)	(1 196)	(15)	-	(2 055)
Трансфер на активи	-	(37)	-	-	-	-	(37)
Салдо към 31 декември 2022 г.	-	(1 295)	(10 699)	(23 433)	(362)	(116)	(35 905)
Балансова стойност към 31 декември 2022 г.	525	1 866	7 996	30 584	24	637	41 632

Параходство Българско речно плаване АД
 Консолидиран финансов отчет
 31 декември 2022 г.

	Земя	Сгради	Машини, съоръжения и оборудване	Транспортни средства	Други	Разходи за придобиване на нетекущи активи	Общо
	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.
Брутна балансова стойност							
Салдо към 1 януари 2021 г.	525	3 109	17 709	53 496	355	513	75 707
Новопридобити активи	-	-	266	399	190	621	1 476
Отписани активи	-	-	(2)	-	(6)	(690)	(698)
Салдо към 31 декември 2021 г.	525	3 109	17 973	53 895	539	444	76 485
Амортизация и обезценка							
Салдо към 1 януари 2021 г.	-	(1 092)	(9 172)	(21 039)	(348)	(116)	(31 767)
Амортизация на отписани активи	-	-	1	-	4	-	5
Амортизация	-	(83)	(769)	(1 198)	(5)	-	(2 055)
Салдо към 31 декември 2021 г.	-	(1 175)	(9 940)	(22 237)	(349)	(116)	(33 817)
Балансова стойност към 31 декември 2021 г.	525	1 934	8 033	31 658	190	328	42 668

Всички разходи за амортизация и обезценка са включени в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Разходи за амортизация и обезценка на нефинансови активи“.

Групата има поети ангажименти за придобиване на материални активи във връзка с изпълнението на инвестиционни програми върху обектите на концесия по договори с Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията (вж. пояснение 36).

Новопридобитите от сегментите нетекущи активи, различни от финансови инструменти и активи по отсрочени данъци са както следва:

	Транспортна и пристанищна дейност	Производствена дейност	Общо
	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.
Към 31 декември 2022 г.	3 055	180	3 235
Към 31 декември 2021 г.	1 456	20	1 476

Групата няма имоти, машини и съоръжения, които да са заложени като обезпечение по задължения.

11. Лизинг

11.1. Оперативен лизинг като лизингополучател

С изключение на оповестеното в следващата се бележка 11.3., Групата не е страна-получател по съществени лизингови договори.

11.2. Оперативен лизинг като лизингодател

Групата отдава под наем при условията на оперативен лизинг недвижими имоти. Очакваните бъдещи минимални постъпления на Групата от тях са както следва:

	До 1 година	От 1 до 5 години	Общо
	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.
Към 31 декември 2022 г.	173	-	173
Към 31 декември 2021 г.	86	-	86

Групата е наемодател по договори за оперативен лизинг на плавателни съдове. Договорите с наемателите се сключват за определен брой месеци или рейса, като тези срокове включват и прекъсвания. Бъдещите минимални постъпления по оперативния лизинг на Групата за отдадени под наем плавателни съдове не могат да бъдат определени надеждно, поради формирането им на база ден в експлоатация. Лизинговите договори не са неотменяеми.

Лизинговите постъпления по договорите за оперативен лизинг по видове отдадени под наем активи, признати като приход за текущия и сравнителния период са както следва:

	2022	2021
	'000 лв.	'000 лв.
Приходи от наем на плавателни съдове	635	159
Приходи от наем на недвижими имоти	173	86
	808	245

11.3. Активи с право на ползване

През 2022 г. Групата има сключен договор за лизинг на съоръжение

Към 1 януари 2022 г. на база приблизителна оценка, Ръководството на Групата е признало актив с право на ползване за 3 годишен период. Общият размер на задължението по договора за лизинг към 31 декември 2022 г. възлиза на 17 хил. лв. до 1 година.

Групата отдава инвестиционни имоти по договори за оперативен лизинг. Подробна информация за тях е представена в пояснение 12.

12. Инвестиционни имоти

Инвестиционните имоти на Групата включват земи и сгради в страната, които се държат с цел получаване на приходи от наем или за увеличаване стойността на капитала.

Промените в балансовите стойности, представени в отчета за финансовото състояние, могат да бъдат обобщени, както следва:

	'000 лв.
Брутна балансова стойност	
Салдо към 1 януари 2022 г.	21 155
Ефект от вътрегрупови прехвърляния и преквалификации	31
Салдо към 31 декември 2022 г.	<u>21 186</u>
Амортизация	
Салдо към 1 януари 2022 г.	(1 410)
Амортизация за периода	(92)
Ефект от вътрегрупови прехвърляния и преквалификации	1 502
Салдо към 31 декември 2022 г.	<u>-</u>
Балансова стойност към 31 декември 2022 г.	<u>21 186</u>
	'000 лв.
Брутна балансова стойност	
Салдо към 1 януари 2021 г.	21 155
Салдо към 31 декември 2021 г.	<u>21 155</u>
Амортизация	
Салдо към 1 януари 2021 г.	(1 309)
Амортизация за периода	(101)
Салдо към 31 декември 2021 г.	<u>(1 410)</u>
Балансова стойност към 31 декември 2021 г.	<u>19 745</u>

През периода Групата реструктурира част от недвижимото си имущество, което няма пряко отношение към осъществяваната от Дружеството-майка стопанска дейност - отписва съществена част от активите предимно от състава на инвестиционните имоти, като ги апортира в две нови дружества, чийто едноличен собственик на капитала е Параходство Българско речно плаване АД. Новоучредените дружества ще бъдат специализирани в управлението на тези активи.

Сделката е осъществена по пазарна стойност, определена по нормативно установения за това ред – чрез оценка от три независими вещи лица, определени по реда на чл.72 от Търговския закон, назначени от длъжностното лице по регистрацията към Агенцията по вписванията.

Сделката е част от планираното реструктуриране на активите на Параходство Българско речно плаване АД.

Инвестиционните имоти не са заложили като обезпечение по задължения.

Инвестиционните имоти са отдавани под наем по договори за оперативен лизинг.

13. Дългосрочни финансови активи

Сумите, признати в консолидирания отчет за финансовото състояние, се отнасят към категорията финансови активи на разположение за продажба:

	2022	2021
	'000 лв.	'000 лв.
Финансови активи на разположение за продажба:		
Дялове и акции	24	24
Дългови инструменти по амортизирана стойност		
Депозит	100	100
	<u>124</u>	<u>124</u>

Справедливата стойност на горепосочените финансови инструменти не може да бъде определена, тъй като не се котира на фондова борса към датата на консолидирания финансов отчет. Поради това, дяловете и акциите са представени в консолидирания отчет за финансовото състояние по цена на придобиване.

Групата е предоставила депозит в размер на 100 хил. лв. като обезпечение във връзка с издадена банкова гаранция.

14. Отсрочени данъчни активи и пасиви

Отсрочените данъци възникват в резултат на временни разлики могат да бъдат представени като следва:

Отсрочени данъчни пасиви (активи)	1 януари 2022 г.	Признати в	Признати	31 декември 2022 г.
		другия всеобхватен доход	в печалбата или загубата	
	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.
Нетекущи активи				
Нематериални активи	219		(13)	206
Имоти, машини и съоръжения	1 432		89	1 521
Вземания от свързани лица	(2)		2	-
Дългосрочни инвестиции	-		-	-
Текущи активи				
Търговски и други вземания	(149)		84	(65)
Вземания от свързани лица	(8)		8	-
Данъчни загуби	(14)		7	(7)
Краткосрочни финансови активи	(2)		-	(2)
Нетекущи пасиви				
Пенсионни задължения към персонала	(28)		(4)	(32)
Текущи пасиви				
Пенсионни и други задължения към персонала	(80)	(10)	(23)	(113)
Търговски и други задължения	(33)		3	(30)
	1 335	(10)	153	1 478
Отсрочени данъчни активи	(316)			(249)
Отсрочени данъчни пасиви	1 651			1 727
Нетно отсрочени данъчни пасиви	1 335			1 478

Отсрочените данъци за сравнителния период 2021 г. могат да бъдат обобщени, както следва:

Отсрочени данъчни пасиви (активи)	1 януари 2021 г.	Признати в	Признати	31 декември 2021 г.
		другия всеобхватен доход	в печалбата или загубата	
	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.
Нетекущи активи				
Нематериални активи	152		67	219
Имоти, машини и съоръжения	1 474		(42)	1 432
Имоти, машини и съоръжения - обезценка	(3)		3	-

Вземания от свързани лица	-		(2)	(2)
Дългосрочни инвестиции	(155)		155	-
Текущи активи				
Търговски и други вземания	(162)		13	(149)
Вземания от свързани лица	(1)		(7)	(8)
Данъчни загуби	(13)		(1)	(14)
Краткосрочни финансови активи			(2)	(2)
Нетекучи пасиви				
Пенсионни задължения към персонала	(32)	-	4	(28)
Текущи пасиви				
Пенсионни и други задължения към персонала	(76)	(1)	(3)	(80)
Търговски и други задължения	(35)	3	(1)	(33)
	<u>1 149</u>	<u>2</u>	<u>184</u>	<u>1 335</u>
Отсрочени данъчни активи	(477)			(316)
Отсрочени данъчни пасиви	1 626			1 651
Нетно отсрочени данъчни пасиви	1 149			1 335

Отсрочените данъци в отчета за 2022 г., включително и съпоставим период са предоставени нетно. Сумите, признати в другия всеобхватен доход, се отнасят до преоценката на задължения по планове с дефинирани доходи (вж. пояснение 19.3).

15. Материални запаси

Материалните запаси, признати в консолидирания отчет за финансовото състояние, могат да бъдат анализирани, както следва:

	2022	2021
	‘000 лв.	‘000 лв.
Основни материали и резервни части	1 208	1 270
Горива и смазочни материали	469	243
Незавършено производство	316	211
Продукция	29	30
Материални запаси	<u>2 022</u>	<u>1 754</u>

През предходните и текущия период не са извършвани обезценки на материални запаси, в резултат на което през 2022 г. или 2021 г. не е настъпило намаление на разходите в резултат на възстановяване на обезценки, които са били признати в минали периоди.

Материалните запаси не са предоставяни като обезпечение на задължения.

16. Краткосрочни финансови активи

	2022	2021
	‘000 лв.	‘000 лв.
Предоставен заем и лихви, брутно	166	115
Обезценка на предоставен заем	(59)	(17)
Финансови активи	<u>107</u>	<u>98</u>

Оценяване по справедлива стойност на финансови инструменти

Финансовите активи, отчитани по справедлива стойност в консолидирания финансов отчет за финансовото състояние, са групирани в три нива съобразно йерархията на справедливата стойност. Тази йерархия групира финансовите активи в три нива въз основа на значимостта на входящата информация, използвана при определянето на справедливата стойност на финансовите активи. Йерархията на справедливата стойност включва следните нива:

- 1 ниво: пазарни цени (некоригирани) на активни пазари за идентични активи;
- 2 ниво: входяща информация, различна от пазарни цени, включени на ниво 1, която може да бъде наблюдавана по отношение на даден актив, или пряко (т. е. като цени) или косвено (т. е. на база на цените); и
- 3 ниво: входяща информация за даден актив, която не е базирана на наблюдавани пазарни данни.

Даден финансов актив се класифицира на най-ниското ниво на значима входяща информация, използвана за определянето на справедливата му стойност.

Определяне на справедливата стойност

Методите и техниките за оценяване, използвани при определянето на справедливата стойност, не са променени в сравнение с предходния отчетен период.

Всички пазарно търгувани капиталови инструменти и облигации са представени в български лева и са публично търгувани на Българска фондова борса – София АД Справедливите стойности са били определени на база на техните борсови цени-продава към отчетната дата.

17. Търговски и други вземания

	2022 ‘000 лв.	2021 ‘000 лв.
Текущи:		
Търговски вземания, брутно	1 993	1 306
Обезценка на търговски вземания	(91)	(107)
Търговски вземания, нетно	1 902	1 199
Съдебни и присъдени вземания, брутно	-	321
Обезценка на съдебни и присъдени вземания	-	(321)
Съдебни и присъдени вземания	-	-
Други вземания	6	6
Финансови активи	1 908	1 205
Данъци за възстановяване	670	165
Предоставени аванси и предплатени разходи	457	301
Други вземания	46	15
Обезценка на нефинансови активи	(98)	(64)
Нефинансови активи	1 075	417
Текущи търговски и други вземания	2 983	1 622
Търговски и други вземания	2 983	1 622

Към датата на изготвяне на настоящия консолидиран финансов отчет, Ръководството на Групата, подпомогнато от независими правни консултанти, е предприело всички необходими действия по уреждането и финализирането на съдебните спорове. Очакванията на Ръководството са, че вземанията ще бъдат уредени в обозримо бъдеще.

18. Пари и парични еквиваленти

Парите и паричните еквиваленти включват следните елементи:

	2022 ‘000 лв.	2021 ‘000 лв.
Парични средства в банки и в брой в:		
- български лева	2 471	1 377
- евро	5 909	3 242

Парични еквиваленти	44	30
Пари и парични еквиваленти	8 424	4 649

Към 31 декември 2022 г. Групата няма блокирани пари и парични еквиваленти.

19. Собствен капитал

19.1. Акционерен капитал

Регистрираният капитал на предприятието – майка Параходство Българско речно плаване АД се състои от 35 708 674 на брой обикновени акции с номинална стойност в размер на 1 лв. за акция. Всички акции са с право на получаване на дивидент и ликвидационен дял и представляват един глас от общото събрание на акционерите на Параходство Българско речно плаване АД.

	2022	2021
Брой издадени и напълно платени акции:		
В началото на годината	35 708 674	35 708 674
Общ брой акции, оторизирани на 31 декември	35 708 674	35 708 674

Списъкът на основните акционери на Параходство Българско речно плаване АД е представен, както следва:

	31 декември 2022		31 декември 2021	
	Брой акции	%	Брой акции	%
Българска Корабна Компания ЕАД	27 192 938	76.15	27 192 938	76.15
Други акционери	8 515 736	23.85	8 515 736	23.85
	35 708 674	100.00	35 708 674	100.00

Дружествата в Групата не притежават акции на предприятието майка.

19.2. Премийен резерв

Премийният резерв в размер на 9 403 хил. лв. представлява постъпления, получени в допълнение към номиналната стойност на издадените акции в предходни периоди. Тези постъпления са включени в премийния резерв, намалени с регистрационните и други регулаторни такси и съответните данъчни привилегии.

През 2022 г. и 2021 г. не са емитирани акции.

19.3. Други резерви

	Законови резерви '000 лв.	Други резерви '000 лв.	Общо '000 лв.
Салдо към 1 януари 2021 г.	3 571	20 273	23 844
Друг всеобхватен доход за годината, принадлежаща на собствениците на предприятието майка:			
Преоценки по планове с дефинирани доходи	-	(20)	(20)
Данък върху дохода, отнасящ се до компоненти, които не се рекласифицират в печалбата или загубата	-	2	2
Корекция на дял на малцинствено участие в допълнителните резерви	-	(261)	(261)
Друга всеобхватна (загуба) за годината след данъци	-	(279)	(279)
Прехвърляне на преоценка в неразпределена печалба	-	-	-
Салдо към 31 декември 2021 г.	3 571	19 795	23 366

Друга всеобхватна загуба за годината, принадлежаща на собствениците на предприятието майка:

Друга всеобхватна загуба за годината след данъци	-	(100)	(100)
Прехвърляне на преоценка в неразпределена печалба	-	(1 479)	(1 479)
Салдо към 31 декември 2022 г.	3 571	18 216	21 787

20. Възнаграждения на персонала

20.1. Разходи за персонала

Разходите за възнаграждения на персонала включват:

	2022 ‘000 лв.	2021 ‘000 лв.
Разходи за заплати	(5 950)	(4 989)
Разходи за социални осигуровки	(1 182)	(986)
Безплатна храна	(262)	(218)
Разходи за персонала	(7 394)	(6 193)

20.2. Пенсионни и други задължения към персонала

Пенсионните и други задължения към персонала, признати в консолидирания отчет за финансовото състояние, се състоят от следните суми:

	2022 ‘000 лв.	2021 ‘000 лв.
Нетекущи:		
Планове с дефинирани доходи	309	305
Нетекущи пенсионни задължения към персонала	309	305
Текущи:		
Задължения за заплати, неизползвани отпуски и почивки	1 207	1 017
Задължения за социални осигуровки	204	166
Планове с дефинирани доходи	343	195
Текущи пенсионни и други задължения към персонала	1 754	1 378

Текущата част от задълженията към персонала представляват задължения към настоящи служители на Групата, които следва да бъдат уредени през 2022 г. Други краткосрочни задължения към персонала възникват главно във връзка с дневни задгранични командировъчни и безплатна храна за персонала.

Съгласно изискванията на Кодекса на труда при прекратяване на трудовото правоотношение, след като служителят е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, Групата е задължена да му изплати обезщетение в размер до шест брутни работни заплати. Групата е начислила правно задължение за изплащане на обезщетения на наетите лица при пенсиониране в съответствие с изискванията на МСС 19 „Доходи на наети лица” на база на прогнозираните плащания за следващите години, дисконтирани към настоящия момент с дългосрочен лихвен процент на безрискови ценни книжа.

		До 1 година ‘000 лв.	От 1 до 5 години ‘000 лв.	Над 5 години ‘000 лв.	Общо ‘000 лв.
Към 31 декември 2022 г.					
Дължими обезщетения		347	158	224	729
Сkonto	3-4.43%	(4)	(14)	(59)	(77)
Дисконтирани парични потоци		343	144	165	652
Към 31 декември 2021 г.					
Дължими обезщетения		198	160	188	546
Сkonto	0,5-1%	(3)	(13)	(30)	(46)
Дисконтирани парични потоци		195	147	158	500

Задълженията за изплащане на дефинирани доходи към персонала в края на представените отчетни периоди са, както следва:

2022 2021

	'000 лв.	'000 лв.
	500	434
Разходи за текущ трудов стаж	63	59
Разходи за лихви	16	4
Изплатени суми при пенсиониране	(39)	(17)
Преоценки - актюерски (печалби) от промени в демографските и финансови предположения	112	20
Задължения за изплащане на дефинирани доходи към 31 декември	652	500

При определяне на задълженията за изплащане на дефинирани доходи са използвани следните основни актюерски допускания:

- демографски допускания – отразяват вероятността лицата, назначени на трудов договор да останат при работодателя и в момента на придобиване на право на пенсия за осигурителен стаж и възраст и за тях да възникне задължение за изплащане на обезщетение. При прилагането на тези допускания се използва таблица за смъртност и се анализира вероятността на оттегляне.
- финансови допускания – прилагат се към развитието на паричните потоци във времето и се отразяват върху размера на бъдещото задължение и определянето на новата настояща стойност. Отразяват реалните очаквания за развитието и бъдещия размер на някой основни параметри като доходност на инвестициите, процент на дисконтиране, очаквания процент на увеличение на заплатите, инфлация и др.

	2022	2021
Дисконтов процент	3–4.43 %	0.37 –1.0 %
Очакван процент на увеличение на заплатите	1 - 11 %	0.6 - 11 %

Ръководството на Групата е направило тези предположения след консултации с независим актюерски оценител. Дисконтовите фактори се определят към края на всяка година като се взима предвид доходността на правителствени облигации, които са деноминирани във валутата, в която доходите ще бъдат платени и са с падеж, близък до този на съответните пенсионни задължения. Другите допускания са определени на базата на актуални актюерски предположения и миналия опит на ръководството.

Тези допускания са използвани при определянето на размера на задълженията за обезщетения при пенсиониране за отчетните периоди и се считат за възможно най-добрата преценка на ръководството.

Общата сума на разходите за изплащане на суми по планове с дефинирани доходи на Групата може да бъде представена, както следва:

	2022 '000 лв.	2021 '000 лв.
Разходи за текущ трудов стаж	(63)	(59)
Нетни разходи за лихви	(16)	(4)
Общо разходи, признати в печалбата или загубата	(79)	(63)

Разходите за текущ трудов стаж са включени в „Разходи за персонала“. Нетните разходи за лихви са включени в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Финансови разходи“ (вж. пояснение 29).

Общата сума, призната в другия всеобхватен доход, може да бъде представена, както следва:

	2022 '000 лв.	2021 '000 лв.
Актюерски (загуби)/печалби от промени в демографските и финансови предположения, преди данък върху дохода	(110)	(20)
Общо (разходи)/приходи, признати в другия всеобхватен доход, преди данък върху дохода	(110)	(20)

Следващата таблица представя анализ на чувствителността и обобщава ефектите от промените в основни актюерски предположения върху задълженията по планове с дефинирани:

Промени в значими актюерски предположения	2022		2021	
	Увеличение с 0.5%-1 %	Намаление с 0.5%+1 %	Увеличение с 0.5%-1 %	Намаление с 0.5%+1 %
Дисконтов процент (Намаление)/ Увеличение на задълженията по планове с дефинирани доходи	4-11%	3-10%	1,5-11%	0,5-10%
Процент на увеличение на заплатите Увеличение/(Намаление) на задълженията по планове с дефинирани доходи	4-11%	0,5-10%	1,1-11%	0,1-10%
Допускане за смъртност Увеличение/(Намаление) на задълженията по планове с дефинирани доходи	(1)	1	(1)	1

Анализът на чувствителността е базиран на промяна в само едно от предположенията. Той може да се различава от действителната промяна в задълженията за дефинирани доходи, тъй като промените в предположенията често са свързани помежду си.

21. Заеми

Към 31.12.2022 г. Групата няма получени заеми, извън оповестените към свързани лица в бел. 33 и бел. 34.

22. Търговски и други задължения

	2022 '000 лв.	2021 '000 лв.
Текущи:		
Търговски задължения	432	496
Задължения по концесионни договори	79	99
Финансови пасиви	511	595
Получени аванси	458	11
Данъчни задължения	72	51
Други	12	19
Нефинансови пасиви	542	81
Текущи търговски и други задължения	1 053	676

Нетната балансова стойност на търговските и други задължения се приема за разумна приблизителна оценка на справедливата им стойност.

23. Приходи от продажби

Приходите от продажби на Групата могат да бъдат анализирани, както следва:

	2022 '000 лв.	2021 '000 лв.
Товарни превози	17 379	6 819
Пристанищна дейност	4 053	5 177
Продажба на готова продукция	3 258	2 313

	2022	2021
	'000 лв.	'000 лв.
Демюрейдж	1 032	201
Наеми на плавателни съдове	635	159
Фериботна дейност	1 977	1 765
Реморкаж	11	297
Други приходи от продажби	189	94
	28 534	16 825

24. Други приходи

Другите приходи на Групата включват:

	2022	2021
	'000 лв.	'000 лв.
Държавни компенсации за ел.енергия	332	20
Наеми, в това число на недвижими имоти	173	160
Продажба на материали и скрап	263	225
Застрахователни обещетения	1	228
Възстановена ОКЗ	103	179
Отписани задължения	9	2
Други	79	45
	960	859

25. Печалба от продажба на нетекущи активи

	2022	2021
	'000 лв.	'000 лв.
Приходи от продажба	-	-
Балансова стойност на продадените нетекущи активи	-	-
Печалба от продажба на нетекущи активи	-	-

26. Разходи за материали

Разходите за материали включват:

	2022	2021
	'000 лв.	'000 лв.
Разходи за горива и смазочни материали	(2 432)	(1 447)
Разходи за основни материали	(1 277)	(977)
Разходи за електроенергия	(946)	(547)
Други	(452)	(293)
	(5 107)	(3 264)

27. Разходи за външни услуги

	2022	2021
	'000 лв.	'000 лв.
Разходи за пристанищни и агентийски такси	(1 337)	(1 622)
Разходи за застраховки	(333)	(316)
Разходи за ремонт и поддръжка	(2 351)	(297)
Концесионни плащания	(412)	(405)
Други	(975)	(804)
	(5 408)	(3 444)

Възнаграждението за независим финансов одит за 2022 г. е в размер на 19 хил.лв. за индивидуалния финансов отчет на Дружеството-майка и 10 хил.лв. за консолидирания финансов отчет на Групата.

През годината не са предоставяни данъчни консултации. Други услуги, несвързани с одита, предоставени през годината са, както следва: 4 хил.лв. по ангажименти за проверка на прогнозна финансова информация и договорени процедури по проверка на допълнителна (прогнозна) финансова информация.

Настоящото оповестяване е в изпълнение на изискванията на чл. 30 от Закона за счетоводството.

28. Други разходи

	2022	2021
	‘000 лв.	‘000 лв.
Задгранични дневни разходи	(1 307)	(1 007)
Себестойност на продадени стоки и други текущи активи	-	(29)
Данъци	(245)	(235)
Обезценка на вземания	(4 866)	(157)
Други	(122)	(56)
	(6 360)	(1 484)

29. Финансови приходи и разходи

Финансовите разходи за представените отчетни периоди могат да бъдат анализирани, както следва:

	2022	2021
	‘000 лв.	‘000 лв.
Разходи по заеми, отчитани по амортизирана стойност:		
Субординиран дълг от акционер	(100)	(49)
Други заеми по амортизирана стойност	(171)	(228)
Общо разходи за лихви по финансови задължения, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата	(271)	(277)
Нетни разходи за лихви по планове с дефинирани доходи	(7)	(3)
Финансови разходи	(278)	(280)

Финансовите приходи за представените периоди могат да бъдат анализирани, както следва:

	2022	2021
	‘000 лв.	‘000 лв.
Приходи от лихви върху финансови активи, отчитани по амортизирана стойност	339	232
Общо приходи от лихви по финансови активи, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата	339	232
Приходи от дивиденди	1 230	721
Финансови приходи	1 569	953

30. Други финансови позиции

Другите финансови позиции включват:

	2022	2021
	‘000 лв.	‘000 лв.
Печалба/Загуба от промяна във валутните курсове по вземания и задължения, нетно	315	416
Банкови такси и комисиони	(65)	(27)
Други	(943)	-
Други финансови позиции	(693)	389

31. Разходи за данъци върху дохода

Признатите разходи за данък са базирани на най-добрата преценка от страна на ръководството за очакваната средно претеглена годишна ставка за корпоративен данък. Приложимата годишна ставка на корпоративния данък за 2022 г. е 10% (годишната ставка за периода, приключващ на 31 декември 2021 г., е била 10 %).

Част от Групата е Интерлихтер – Словакия ЕООД, със седалище Словакия. Данъчните норми в посочената юрисдикция се различават от тези в юрисдикцията на предприятието-майка, но не са повлияли при определянето на разходите за данъци през 2022 г. и 2021 г.

Пояснение 14 предоставя информация за отсрочените данъчни активи и пасиви, включваща стойностите, признати директно в другия всеобхватен доход.

32. Доход/Загуба на акция

Основния доход/загуба на акция е изчислен, като за числител е използвана нетната печалба/загуба, подлежаща на разпределение между акционерите на предприятието майка.

Средно претегленият брой акции, използван за изчисляването на основната доход/загуба на акция, както и нетната печалба/загуба, подлежаща на разпределение между притежателите на обикновени акции, е представен, както следва:

	2022	2021
Печалба/Загуба подлежаща на разпределение (в лв.)	4 836 000	808 000
Среднопретеглен брой акции	35 708 674	35 708 674
Основен доход/загуба на акция (в лв. за акция)	0.14	0.02

33. Сделки със свързани лица

Свързаните лица на Групата включват собственици, асоциирани и съвместни предприятия, ключовия управленски персонал и други свързани лица от групата на крайния собственик. Освен това Групата е получила субординирани заеми от мажоритарния си акционер и неговия собственик, по които са начислени лихви.

Ако не е изрично упоменато, трансакциите със свързани лица не са извършвани при специални условия и не са предоставяни или получавани никакви гаранции. Разчетните суми обикновено се изплащат по банков път.

33.1. Сделки със собствениците

	2021	2021
	'000 лв.	'000 лв.
Мажоритарен собственик		
- покупка на услуги	(171)	(170)
- разходи за лихви	(15)	(49)
- изплатени суми по договор за финансова помощ	(714)	(600)
Собственик на мажоритарния собственик		
- разходи за лихви	(112)	(112)

33.2. Сделки с асоциирано предприятие

	2022	2021
	'000 лв.	'000 лв.
- получени дивиденди	1 230	721

33.3. Сделки със съвместно предприятие

	2022	2021
	'000 лв.	'000 лв.
- приходи от лихви	275	211
- предоставени заеми	(1 059)	-

33.4. Сделки с други свързани лица

	2022 ‘000 лв.	2021 ‘000 лв.
Покупка на стоки и услуги	(379)	(478)
Продажба на стоки и услуги	47	294
Приходи от застрахователни обезщетения	1	228
Разходи за лихви	(42)	(60)
Приходи от лихви	6	12
Погасени суми по договор за заем	(2 045)	-

33.5. Сделки с ключов управленски персонал

Ключовият управленски персонал на Групата включва членовете на управителния и надзорния съвет. Възнагражденията на ключовия управленски персонал включват следните разходи:

	2022 ‘000 лв.	2021 ‘000 лв.
Краткосрочни възнаграждения:		
Заплати, вкл. бонуси	(519)	(392)
Обезщетение	-	-
Неизползван отпуск, нето	-	-
Разходи за възнаграждения на юридически лица, членове на		
Надзорен съвет	(16)	(16)
Разходи за социални осигуровки	(22)	(17)
Общо краткосрочни възнаграждения	(557)	(425)

34. Разчети със свързани лица в края на годината

	2022 ‘000 лв.	2021 ‘000 лв.
Текущи вземания от:		
- други свързани лица	1 270	1 420
- съвместни предприятия	2 318	5 263
Общо текущи вземания от свързани лица	3 588	6 683
Текущи задължения към:		
- собственици	4 631	5 791
- други свързани лица	196	2 670
- ключов управленски персонал	8	8
Общо текущи задължения към свързани лица	4 835	8 469

Групата е заемодател по договори за необезпечени заеми при лихвен процент до 4,5 %.

Групата е заемополучател по договори за необезпечена временна финансова помощ с мажоритарния акционер и неговия собственик с лихвен процент 3 %.

Групаа отчита и задължение по получени краткосрочни заеми от свързани лица под общ контрол. Лихвеният процент по същите е 3,5 %.

35. Равнение на задълженията, произтичащи от финансова дейност

Промените в задълженията на Групата, произтичащи от финансова дейност, могат да бъдат класифицирани, както следва:

	Дългосрочни заеми, вкл. лихви	Краткосрочни заеми, вкл. лихви	Краткосрочни заеми към свързани лица, вкл. лихви	Лизинг	Общо
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
1 януари 2021	-	-	8 500	-	8 500
Парични потоци:					
Плащания	-	-	(1 223)	(16)	(1 239)

Постъпления	-	30	89	-	119
Непарични промени:					
В Задължения	-	-	688	50	738
Начислени лихви	-	-	211	-	221
31 декември 2021	0	30	8 275	34	8 339
1 януари 2022	0	30	8 275	34	8 339
Парични потоци:					
Плащания	-	(30)	(2 938)	(17)	(2 985)
Постъпления	-	-	-	-	-
Непарични промени:					
В Задължения	-	-	(730)	-	(730)
Начислени лихви	-	-	169	-	169
31 декември 2022	0	0	4 776	17	4 793

36. Поети ангажименти

На 20 октомври 2010 г. влиза в сила договорът, подписан между Дружеството-майка и Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията, относно концесия на услуга върху пристанищен терминал „Видин – Север” и пристанищен терминал „Фериботен комплекс Видин”, части от пристанище за обществен транспорт с национално значение Видин. Договорът е за срок от 30 години. На 24.02.2021 г. е подписано Допълнително споразумение за удължаване срока на 40 години.

Концесионното възнаграждение включва:

- еднократно концесионно възнаграждение в размер на 100 хил. лв.
- годишни концесионни възнаграждения, които съдържат фиксирана и променлива част.

Размерът на фиксираното годишно концесионно възнаграждение възлиза на 44 хил. евро (87 хил. лв.).

По договора за концесия Дружеството-майка се задължава:

- да експлоатира и поддържа обекта на концесия на свой риск;
- да извърши актуализация на генералния план на пристанище Видин относно пристанищните терминали – Обект на концесията;
- да извършва инвестиции, съгласно предвидените годишни инвестиционни програми;
- да разработва и представя за одобрение от концедента годишни инвестиционни програми в срок до 30 октомври на предходната година;
- предварително да съгласува и да получи одобрение от министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията за извършване на подобрения в обекта на концесията, които не са предвидени в съответната годишна инвестиционна програма;
- не променя предназначението на обекта на концесията;
- представя и поддържа банкови гаранции;

Договорът за концесия се прекратява при изтичане на срока на договора, по взаимно съгласие, поради обстоятелства по Закона за концесиите или при виновно неизпълнение на задълженията на една от страните.

През 1 януари 2022 г. – 31 декември 2022 г. Дружеството е поело задължение да извърши инвестиции в пристанищни терминали „Видин - Север” и „Фериботен комплекс Видин” в размер на 75 хил. лв. Отчетната (разплатена) стойност към 31 декември 2022 г. на извършените инвестиции в терминала са в размер на 91 300,35 лв.

През 2013 г. влиза в сила договор, подписан между Дружеството-майка и Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията, относно концесия на услуга за предоставяне на концесия за услуга върху пристанищен терминал Пристанищен терминал Никопол, част от пристанище за обществен транспорт с национално значение Русе. Договорът е за срок от 35 години и предвижда и гратисен период с продължителност 60 (шестдесет) месеца, който започва да тече от датата на влизане в сила на договора за концесия.

Концесионното възнаграждение включва:

- еднократно концесионно възнаграждение в размер на 5 хил. лв.
- годишни концесионни възнаграждения, които съдържат фиксирана и променлива част.

Годишното концесионно плащане се състои от две части:

- фиксирана част на годишното концесионно плащане в размер на 3 хил. лв. (без ДДС).
- променлива част в размер на 3 % от общия размер на нетните приходи от всички дейности за текущата година, свързани с ползването на обекта на концесията.

За срока на концесията Дружеството-майка се задължава да изпълнява определени по направления, видове, обем и стойност строителни и монтажни работи и дейности по поддържане, рехабилитация, реконструкция и разширение на пристанищния терминал и осигуряване и поддържане на пристанищно оборудване и други активи и програми в размер на 57 600 лева без ДДС.

По договора за концесия Дружеството-майка се задължава да:

- управление пристанищните услуги и на обекта на концесията.
- за изпълнение на предложените планове и програми.
- достигане на средногодишен товарооборот в размер на най-малко 1 600 (хиляда и шестстотин) условни транспортни единици в рамките на първите 5 години от влизане в сила на договора за концесия и да достига средногодишен товарооборот в размер не по-малък от предложени средногодишен товарооборот в рамките на всеки две години от оставащия период от срока на концесията;
- да предоставя и поддържа потвърдени безусловни неотменяеми годишни гаранции, издадени от банки, одобрени от концедента;
- да застрахова и поддържа подходяща и достатъчна за извършваната дейност застраховка на обекта на концесия, за своя сметка в полза на Концедента.

Договорът за концесия се прекратява при изтичане на срока на договора, по взаимно съгласие, поради обстоятелства по Закона за концесиите или при виновно неизпълнение на задълженията на една от страните.

През 1 януари 2022 г. – 31 декември 2022 г. Дружеството е поело задължение да извърши инвестиции в Пристанищен терминал Никопол, част от пристанище за обществен транспорт с национално значение Русе в размер на 5,8 хил. лв. Отчетната (разплатена) стойност към 31 декември 2022 г. на извършените инвестиции в терминала са в размер на 5 730,17 хил. лв. Във връзка със сключени концесионни договори следва да бъдат поддържани банкови гаранции на обща стойност 455 хил. лв.

На 06 март 2013 г. влиза в сила договор, подписан между Групата и Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията за предоставяне на концесия на „Пристанищен терминал Лом” – част от пристанище за обществен транспорт Лом, с национално значение – публична държавна собственост за срок от 35 години.

По договора за концесия Групата се задължава да:

- заплаща дължимите концесионни възнаграждения (еднократно концесионно възнаграждение в размер на 150 хил. лв. без ДДС и годишни концесионни плащания, които съдържат фиксирана и променлива част);
- извършва пристанищните услуги на свой риск, като е създават условия за непрекъснатост на предоставянето на услугите и е осигурява достъп до терминалите и осъществяването от тях пристанищни услуги не по-малко от 8 часа в денонощието;
- поддържа и експлоатира обекта на концесия на свой риск, с грижата на добър стопанин и в съответствие с изискванията на действащото законодателство, регламентиращо дейности и действия, произтичащи от договора за концесия;
- за периода 01 януари 2022 г – 31 декември 2022 г. са извършени инвестиции е в размер на 429 хил. лв.;
- оповестява публично цените и условията на предлаганите пристанищни услуги, които предоставя, както и евентуалните отстъпки;
- поддържа инфраструктурата на пристанищния терминал в добро оперативно състояние, като осъществява за своя сметка необходимите ремонти.

На 05 ноември 2010 г. между Община Русе и Групата е подписан Договор за предоставяне достъп за извършване на пристанищни услуги в пристанище за обществен транспорт с регионално значение „Пристис“.

Групата има поет ангажимент за извършване на пристанищни услуги в пристанище „Пристис“ като ползва и поддържа пристанищната територия и изградените на нея обекти – публична общинска собственост. Съгласно подписано на 08 декември 2015 г. допълнително споразумение, договорът е със срок на действие до приключване на процедура по предоставяне на пристанище „Пристис“ на концесия, но не повече от 5 години.

В резултат на проведена открита процедура за предоставяне на концесия на пристанище за обществен транспорт с регионално значение „Пристис“ и по силата на Решение № 707 на Общински съвет – Русе, прието с Протокол № 28 от 14 декември 2017 г., Групата е определена за концесионер на пристанище „Пристис“. На 04.01.2018 г. между Общински съвет – Русе, представяван от Кмета на Община Русе и Групата е подписан Договор за предоставяне на концесия за пристанище за обществен транспорт с регионално значение „Пристис“ – публична общинска собственост. Договорът влиза в сила от 01 април 2019 г. и е със срок от 35 години.

С влизането в сила на договора за концесия се прекратява действието на договора за предоставяне достъп за извършване на пристанищни услуги в пристанище за обществен транспорт с регионално значение „Пристис“.

По договора за концесия Групата има задължения да:

- извършва годишни концесионни плащания, състоящи се от две части – фиксирана част в размер на 53 8939 лв. (считано от 01.01.2022 г.) и променлива част в зависимост от извършената дейност;
- управлява и поддържа обекта на концесия на свой риск, съобразно добрата инженерингова и експлоатационна практика, с грижата на добър стопанин и в съответствие с изискванията на действащото законодателство, регламентиращо дейности и действия, произтичащи от договора за концесия;
- поддържа пристанището в експлоатационна годност и пристанищната инфраструктура в добро оперативное състояние като осъществява за своя сметка необходимите ремонти;
- извършва пристанищните услуги на свой риск, осигурявайки тяхната непрекъснатост не по-малко от 8 часа в денонощието;
- извършва инвестиции, съгласно предвидените годишни инвестиционни програми;
- реализира годишен товарооборот, определен в условни транспортни единици като условна транспортна единица е всеки обслужен на пристанището пътник и/или корабопосещение умножено по 10.

През 2022 година Групата е реализирала товарооборот от 30 862 условни транспортни единици и е извършило променливо концесионно плащане.

През 1 януари 2022 г. – 31 декември 2022 г. Групата е поела задължение да извърши инвестиции в размер на 25 хил. лв. През 2022 г. са извършени следните инвестиции: рехабилитация на ВиК мрежа, площи и тротоари в размер на 53 хил. лева.

За 2023 г. инвестиционната програма е в размер на 115 хил. лева.

В изпълнение на договора за предоставяне на концесия за пристанище за обществен транспорт с регионално значение „Пристис“ – публична общинска собственост, на Групата е издадена банкова гаранция за добро изпълнение на концесионния договор, с размер от 100 000 лева и срок на валидност до 01 март 2028 г.

На 29 юли 2021 г. е подписан договор между Порт Бимас ЕООД и Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията, относно концесия за строителство за обект „Пристиснен терминал със зимовник – Русе, част от пристанище за обществен транспорт Русе – публична държавна собственост. Срок на концесията 35 години.

Концесионното възнаграждение включва:

- еднократно концесионно възнаграждение в размер на 6 700 лв.
- годишни концесионни възнаграждения, които съдържат фиксирана и променлива част.

Размерът на фиксираното годишно концесионно възнаграждение възлиза на 22 хил. лв., а променливата е 2% от общия размер на приходите.

По договора за концесия Групата има задължения да:

- да предоставя услуга по управление на активи на Пристанищен терминал със зимовник – Русе;
- да обработва товари и поща;
- да извършва морско-технически пристанищни услуги.

До 31 декември 2023 г. Дружеството е поело задължение да извърши инвестиции в размер на 564 хил. лв.

37. Условни активи и условни пасиви

През годината не са предявени правни искове към Групата.

Във връзка със сключени концесионни договори са поддържани банкови гаранции на обща стойност 455 хил. лв., обезпечени със залог върху вземане по депозити.

Дружеството-майка има подписан с банка Договор за поръчителство, който покрива изпълнението на задълженията по Договор за предоставяне на кредит под формата на кредитен лимит за издаване на банкови гаранции и акредитиви между дъщерно дружество и същата банка

Съгласно договор за концесия на „Пристанищен терминал Лом” – част от пристанище за обществен транспорт Лом, Групата следва да поддържа банкови гаранции в установения размер:

- банкова гаранция за изпълнение на Инвестиционната програма за деветата инвестиционна година в размер на 170 хил. лв.;
- банкова гаранция за добро изпълнение за гарантиране изпълнението на задълженията по договора, в размер на 455 хил. лв.

Не са възникнали условни пасиви за Групата по отношение на асоциирани предприятия.

38. Категории финансови активи и пасиви

Балансовите стойности на финансовите активи и пасиви на Групата могат да бъдат представени в следните категории

Финансови активи	Пояснение	2022 ‘000 лв.	2021 ‘000 лв.
Финансови активи на разположение за продажба:			
Дялове и акции	13	24	24
Дългови инструменти по амортизирана стойност			
Депозити		100	100
		124	124
Кредити и вземания:			
Краткосрочни заеми	16	107	98
Търговски и други вземания	17	1 908	1 205
Пари и парични еквиваленти	18	8 424	4 649
Вземания от свързани лица	34	3 588	6 683
		14 027	12 635
Общо финансови активи		14 151	12 759
Финансови пасиви	Пояснение	2022 ‘000 лв.	2021 ‘000 лв.
Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност:			
Заеми	21	-	30

Търговски и други задължения	22	511	595
Задължения към свързани лица	34	4 835	8 469
Общо финансови пасиви:		5 346	9 094

Вижте пояснение 4.16 за информацията относно счетоводната политика за всяка категория финансови инструменти. Описание на политиката и целите за управление на риска на Групата относно финансовите инструменти е представено в пояснение 39.

39. Рискове, свързани с финансовите инструменти

Цели и политика на ръководството по отношение управление на риска

Групата е изложена на различни видове рискове по отношение на финансовите си инструменти. Най-значимите финансови рискове, на които е изложена Групата са пазарен риск, кредитен риск и ликвиден риск.

Управлението на риска на Групата се осъществява от централната администрация на Групата в сътрудничество с управителния съвет. Приоритет на ръководството е да осигури краткосрочните и средносрочни парични потоци, като намали излагането си на финансови пазари. Най-съществените финансови рискове, на които е изложена Групата, са описани по-долу.

39.1. Анализ на пазарния риск

Вследствие на използването на финансови инструменти Групата е изложена на пазарен риск и по-конкретно на риск от промени във валутния курс, лихвен риск, както и риск от промяната на конкретни цени, което се дължи на оперативната и инвестиционната дейност на Групата.

39.1.1 Политически риск

Политическият риск отразява вероятността от загуба в резултат на водената от правителството икономическа политика и евентуални промени в законодателството, оказващи влияние върху инвестиционния климат. Той е израз на влиянието на политическите процеси в страната, които от своя страна влияят върху възвръщаемостта на инвестициите. Определящ фактор за дейността на даден отрасъл и респективно дейността на фирмата е формулираната от правителството дългосрочна икономическа програма, както и волята да се осъществяват набелязаните приоритетни стъпки. Степента на политическия риск се асоциира с вероятността за промени в неблагоприятна посока на водената от правителството икономическа политика или в по-неблагоприятния случай - смяна на правителството и като следствие от това с опасността от негативни промени в инвестиционния климат.

В условията на международна нестабилност, породена от надигания се тероризъм, опасността от завладелия цял свят COVID 19 и войната в Украйна, политическият риск зависи от мерките, които правителството предприема за противодействие и за ограничаване на негативните ефекти от настъпващата криза.

На този фон, поредицата от избори, която започна от април 2021 г., доведе до много сериозна ротация на хора по върховете на държавата и засилваща се политическа криза в страната.

Един от най-видимите ефекти от честите избори и от действията на хората, които получаваха властта е, че влизането на България в еврозоната и „Шенген“ може да се отложи за неопределено време. Според анализатори, има сериозен риск да се загубят голяма част от парите от плана за възстановяване. Над 60 реформи и закони промени трябва да бъдат извършени до края на тази година, за да може България да получи плащания от ЕС.

За втори път България започва новата година без приет Закон за държавния бюджет заради продължаващата политическа криза.

39.1.2 Макроикономически риск

Перспективите за еврозоната са се влошили леко, с по-слаб растеж и по-висока и по-устойчива инфлация от предвиденото в макроикономическите прогнози на експертите на ЕЦБ от септември 2022 г. През лятото икономическият растеж беше по-силен от очакваното поради засилването на активността в услугите след възобновяването на икономиката и след държавните мерки за подкрепа. Но продължаващата енергийна криза, високата инфлация, повишената несигурност,

забавянето в световен мащаб и по-строгите условия за финансиране възпрепятстват икономическата активност и вече доведоха до рязко отслабване на растежа на реалния БВП през третото тримесечие на 2022 г. Сега експертите на ЕЦБ очакват краткотрайна и слаба рецесия в еврозоната в края на годината.

Като цяло средният годишен растеж на реалния БВП се очаква да се забави осезаемо – от 3,4% през 2022 г. до 0,5% през 2023 г., а след това да се възстанови до 1,9% през 2024 г. и 1,8% през 2025 г.

Инфлацията продължава да изненадва с нарастването си спрямо прогнозите. Все пак се очаква инфлацията да спадне от средно 8,4% през 2022 г. до 6,3% през 2023 г., при спад от 10% през последното тримесечие на 2022 г. до 3,6% през последното тримесечие на 2023 г. След това се очаква инфлацията да намалее до средно 3,4% през 2024 г. и 2,3% през 2025 г.

Несигурността, свързана с прогнозите на експертите, остава висока. Основен риск за прогнозата за еврозоната все още е свързан с вероятността от по-сериозни смущения в енергийните доставки в Европа, водещи до по-нататъшни скокове в цените на енергията и до съкращаване на производството.

Очакванията са, че от втората половина на 2023 г. икономическата активност ще започне да се възстановява с ребалансирането на енергийния пазар, намаляването на несигурността, преодоляването на затрудненията във веригите на доставка, подобряването на реалните доходи и засилването на външното търсене.

Отслабването на инфлационния натиск ще позволи възстановяване на реалния разполагаем доход при очакваната устойчивост на пазарите на труда. Освен това се очаква оставащите затруднения в предлагането да бъдат напълно отстранени до средата на 2023 г., външното търсене се очаква да се възстанови, а конкурентоспособността на експортните цени спрямо основните търговски партньори се очаква да се подобри.

Световната икономика е под ударите на неблагоприятни фактори, които влошават перспективата за световния растеж и външното търсене към еврозоната, а инфлацията в световен план остава висока, но като че ли е достигнала върховата си стойност. Войната на Русия срещу Украйна остава главен източник на смущения, особено на пазарите на енергийни и хранителни суровини, и макар енергийните цени да спаднаха след прогнозите от септември 2022 г., те остават нестабилни.

След силно нарастване през 2022 г. се очаква ръстът на заетостта да отслабне съществено през 2023 г. поради по-ниско търсене на работна ръка вследствие на забавянето на икономиката. В краткосрочен план се очаква фирмите да намалят работното време, запазвайки броя на наетите в условия на все още значителен недостиг на работна ръка.

Според анализатори, продължаващият тежък конфликт в Украйна би довел до ново нарастване на несигурността през първото тримесечие на 2023 г. и отново през третото тримесечие на годината поради опасения от недостиг на природен газ през следващата зима. С отслабването на въздействието от нарушеното предлагане вследствие на постепенно заместване на енергийните производствени фактори и на икономически корекции рецесията би била последвана от растеж на БВП. Голямо поскъпване на суровините означава силен натиск за покачване на цените, с което се удължава очакваният период на повишена инфлация.

Краткосрочната перспектива за инфлацията остава съпроводена с висока несигурност. Очаква се инфлацията при храните да продължи да нараства през следващите месеци спрямо вече високите си равнища. Това се дължи на продължаващия силен верижен натиск от предходни поскъпвания на хранителните суровини, от енергийните цени и от други разходи за фактори за производство. Засилва го настъпващият със закъснение ефект от спада на обменния курс на еврото, както и нарастването на заплатите, включително минималните. Очаква се инфлацията на храните да започне да намалява по-късно през 2023 г. с отслабването на този натиск от страна на разходите.

39.1.3 Валутен риск

Валутният риск обобщава възможните негативни импликации върху възвращаемостта на инвестициите в страната, вследствие на промени във валутния курс. Като гарант за макроикономическата стабилност, България ще запази паричния съвет при съществуващото

равнище на фиксиран валутен курс от 1.95583 лева за 1 евро до присъединяването на страната към еврозоната. През последните месеци е постигнато равновесие при използването на различните валути при котировките на навлата. Навлата при един от най-масовите товаропотоци - този на зърната и торовете - твърдо се котират в евро. Промени в навлата по дългосрочните договори за превози в рамките на ЕО също не се наблюдават и те продължават да се котират в евро. Предвид фиксираният курс на лева към еврото, валутен риск за дружеството от загуба на стойност не съществува.

39.2 Анализ на кредитния риск

Кредитният риск представлява рискът даден контрагент да не заплати задължението си към Групата. Групата е изложена на този риск във връзка с различни финансови инструменти, като напр. при предоставянето на заеми, възникване на вземания от клиенти, депозирани на средства и други. Излагането на Групата на кредитен риск е ограничено до размера на балансовата стойност на финансовите активи, признати в края на отчетния период, както е посочено по-долу:

	2022	2021
	'000 лв.	'000 лв.
Групи финансови активи – балансови стойности:		
Ценни книжа и депозити	124	124
Краткосрочни заеми	107	98
Търговски вземания	1 908	1 205
Вземания от свързани лица	3 588	6 683
Пари и парични еквиваленти	8 424	4 649
Балансова стойност	14 151	12 759

Групата редовно следи за неизпълнението на задълженията на свои клиенти и на други контрагенти, установени индивидуално или по групи, и използва тази информация за контрол на кредитния риск. Когато разходите не са прекалено високи, се набавят и използват данни за кредитен рейтинг от външни източници и/или финансови отчети на клиентите и другите контрагенти. Политика на Групата е да извършва трансакции само с контрагенти с добър кредитен рейтинг. Ръководството на Групата счита, че всички гореспоменати финансови активи, които не са били обезценявани или са с настъпил падеж през представените отчетни периоди, са финансови активи с висока кредитна оценка.

Групата не е предоставяла финансовите си активи като обезпечение по други сделки освен описаните в пояснения 34, 36 и 37 от консолидирания финансов отчет.

Търговските вземания се състоят от голям брой клиенти в различни индустрии и географски области. На базата на исторически показатели, ръководството счита, че кредитната оценка на търговски вземания, които не са с изтекъл падеж, е добра.

Кредитният риск относно пари и парични еквиваленти се счита за несъществен, тъй като контрагентите са банки с добра репутация.

Загуба от обезценка не е признавана по отношение на вземания, за които Групата е направила преценка, че има реална възможност за тяхното събиране. Балансовите стойности описани по-горе, представляват максимално възможното излагане на кредитен риск на Групата по отношение на тези финансови инструменти.

39.3 Анализ на ликвидния риск

Ликвидният риск представлява рискът Групата да не може да погаси своите задължения. Групата посреща нуждите си от ликвидни средства, като внимателно следи плащанията по погасителните планове на дългосрочните финансови задължения, както и входящите и изходящи парични потоци, възникващи в хода на оперативната дейност. Нуждите от ликвидни средства се следят за различни времеви периоди - ежедневно и ежеседмично, както и на базата на 30-дневни прогнози. Нуждите от ликвидни средства в дългосрочен план - за периоди от 180 и 360 дни, се определят месечно. Нуждите от парични средства се сравняват със заемите на

разположение, за да бъдат установени излишъци или дефицити. Този анализ определя дали заемите на разположение ще са достатъчни, за да покрият нуждите на Групата за периода.

Групата държи пари в брой, за да посреща ликвидните си нужди за периоди до 30 дни. Средства за дългосрочните ликвидни нужди се осигуряват чрез заеми в съответния размер

Финансовите активи като средство за управление на ликвидния риск

При оценяването и управлението на ликвидния риск Групата отчита очакваните парични потоци от финансови инструменти, по-специално наличните парични средства и търговски вземания. Наличните парични ресурси и търговски вземания не надвишават значително текущите нужди от изходящ паричен поток. Съгласно сключените договори всички парични потоци от търговски и други вземания са дължими в срок до един месец.

39.4 Други рискове, свързани с влиянието на основните макроикономически фактори

Рискът, асоцииран със степента на стабилност и перспективите за растеж на националната икономика, влияе съществено при формиране на нагласите и поведението на инвеститорите. Макроикономическите рискове са свързани основно с последствията за икономиката в резултат на военния конфликт между Русия и Украйна. Темповете на растеж на световната икономика се очаква да останат ниски, като са налице и рискове от рецесия. Основно предизвикателство остава и пазарът на труда. Очакванията на ръководството на Групата за бизнес климата са предпазливо оптимистични.

40. Политика и процедури за управление на капитала

Целите на Групата във връзка с управлението на капитала са:

- да осигури способността на Групата да продължи да съществува като действащо предприятие; и
- да осигури адекватна рентабилност за акционерите, като определя цената на продуктите и услугите си в съответствие с нивото на риска.

Групата наблюдава капитала на базата на съотношението на коригирания капитал към нетния дълг. Групата определя коригирания капитал на основата на балансовата стойност на собствения капитал и субординирания дълг, представени в консолидирания отчет за финансовото състояние. Субординираният дълг включва необезпечените заеми на Групата. Нетният дълг включва сумата на всички задължения, намалена с балансовата стойност на парите и паричните еквиваленти. Целта на Групата е да поддържа съотношението на коригирания капитал към нетен дълг в разумни граници.

Капиталът за представените отчетни периоди може да бъде анализиран, както следва:

	2022	2021
	‘000 лв.	‘000 лв.
Собствен капитал	81 289	76 553
+Субординиран дълг	4 631	5 791
Коригиран капитал	85 920	82 344
+Дълг	9 446	12 236
- Пари и парични еквиваленти	(8 424)	(4 649)
Нетен дълг	1 022	7 587

Групата управлява структурата на капитала и прави необходимите корекции в съответствие с промените в икономическата обстановка и рисковите характеристики на съответните активи. За да поддържа или коригира капиталовата структура, Групата може да върне капитал на акционерите, да емитира нови акции или да продаде активи, за да намали задълженията си.

Групата не е променяла целите, политиките и процесите за управление на капитала, както и начина на определяне на капитала през представените отчетни периоди.

41. Събития след края на отчетния период

На 24 февруари 2022 година Русия започна война в цяла Украйна. Към датата на съставяне на настоящия отчет Ръководството на Групата не е способно да определи какъв ще е ефекта върху икономиката и в частност върху дейността. Въпреки това Ръководството е на мнение че тези събития ще се отразят трайно негативно в световен мащаб, респективно в развитието на компаниите и икономическите последици ще са изключително сериозни. Нивата на потребителска инфлация в световен мащаб вече се усещат изключително тежко. Енергийната зависимост на целия Европейски съюз от енергиен внос е огромна. Рязката инфлация в цените на енергийните суровини е факт, а това води до ръст в разходи, които са част от всяко производство. Освен пряко върху цените за отопление, транспорт и енергия на домакинствата в по-дългосрочен план това може допълнително да захрани инфлацията в почти всички потребителски стоки. Освен хранителни и енергийни суровини, войната заплашва да предвизвика и глобален недостиг и съответно инфлация в редица индустриални материали и суровини, което ще се отрази непряко върху дейността и на Групата, предвид, че ще оскъпи себестойността на предлаганите услуги.

42. Други оповестявания.

Към датата на съставяне на настоящия финансов отчет продължава военния конфликт между Русия и Украйна. Въведени са различни икономически санкции срещу Русия и свързани с нея физически и юридически лица, на глобално ниво.

Икономическите последици от войната в Украйна са изключително сериозни. Ценовите сътресения оказват влияние и в световен мащаб, особено върху бедните домакинства, за които храната и горивата представляват значителна част от разходите. Ако продължава ескалацията на конфликта, икономическите щети може да бъдат още по-опустошителни. Санкциите срещу Русия също така оказват значително въздействие върху световната икономика и финансовите пазари.

По първоначални оценки на Ръководството тези събития не биха оказали съществено влияние върху Групата към момента, доколкото тя, няма взаимоотношения с лица, попаднали под санкциите.

На този етап, поради непредвидената динамика в обстоятелствата и потенциалната всеобхватност на конфликта, практически е невъзможно да се направи надеждна преценка и измерване на потенциалния дългосрочен ефект от това.

COVID-19 все още не е победен и възстановяването зависи в голяма степен от развитието на болестта както в рамките на ЕС, така и извън него.

Вероятните ефекти от влиянието на горепосочените фактори върху дейността и финансовите резултати на Групата са отчетени като част от настоящите и бъдещи фактори на икономическата среда. В този смисъл към датата на съставяне на настоящия консолидиран финансов отчет Групата не се счита за изложена на съществен риск от продължаващото развитие на войната и епидемията и ще продължи да следи на текуща основа развитието на ситуацията с оглед навременното идентифициране на реални и потенциални отрицателни ефекти, като предприема всички възможни стъпки за ограничаване на тяхното въздействие.

43. Одобрение на консолидирания финансов отчет

Консолидираният финансов отчет към 31 декември 2022 г. (включително сравнителната информация) е приет от Управителния съвет на Предприятието–майка на 25 април 2023 г.